

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**HLAVNÍ NEDOSTATKY DĚDICKÉHO ŘÍZENÍ
V ČESKÉ REPUBLICCE A NÁVRHY JEJICH
ŘEŠENÍ**

Autor práce: Danny Canoski, DiS.

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: kombinovaná

Vedoucí práce: Mgr. Markéta Medřická

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2021

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, z. ú.
Žižkova tř. 6, 370 01 České Budějovice

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Danny Canoski, DiS.

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Kombinovaná

Místo studia: Příbram

Název bakalářské práce: Hlavní nedostatky dědického řízení v České republice a návrh jejich řešení

Název bakalářské práce v anglickém jazyce: Major Shortcomings of Inheritance Proceedings in the Czech Republic and Proposals of their Solutions

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

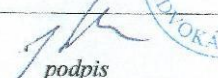
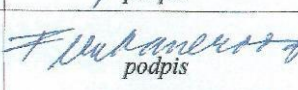

Vedoucí bakalářské práce (jméno a příjmení, titul): Mgr. Markéta Medřická

Datum zadání bakalářské práce (měsíc, rok): listopad 2020

Cíl bakalářské práce: Přestože se od roku 1989 v rámci dědického práva v České republice mnohé změnilo, stále se tato oblast potýká s řadou nedostatků a problémů. Řada z nich je úzce spojena s dědickým řízením, jakožto s jednou z klíčových součástí dědického práva. Hlavním cílem bakalářské práce je identifikovat klíčová úskalí provázející průběh dědického řízení v České republice, popsat je a s ohledem na roli dědického řízení v dědickém právu jako celku také přinést návrh možného řešení těchto nedostatků.

Student: Danny Canoski, DiS.	15. 10. 2020 datum	 podpis
Vedoucí práce: Mgr. Markéta Medřická	15. 10. 2020 datum	 podpis

Schvaluji zadání bakalářské práce:

Vedoucí katedry: doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.	23. 11. 20 datum	 podpis
Prorektorka pro studium a vnitřní záležitosti: RNDr. Růžena Ferebauerová	1. 12. 20 datum	 podpis
Pověřený rektor: doc. Ing. Jiří Dušek, Ph.D.	1. 12. 20 datum	 podpis

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce v elektronické podobě ve veřejně přístupné části infodisku VŠERS, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucí(ho) a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce systémem na odhalování plagiátů.

.....

Děkuji vedoucí bakalářské práce Mgr. Markétě Medřické za její metodickou a odbornou pomoc. Zároveň děkuji své manželce za vytvoření podmínek pro mé studium a oporu v průběhu celého studia.

ABSTRAKT

CANOSKI, D. *Hlavní nedostatky dědického řízení v České republice a návrhy jejich řešení: bakalářská práce*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2021. 62 s. Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Markéta Medřická

Klíčová slova: dědické právo, dědické řízení, dědictví, pozůstalost

Bakalářská práce se zabývá dědickým řízením v České republice a jeho hlavními nedostatky. V teoretické části této práce jsou nejprve stručně vymezeny základní pojmy dědického práva hmotného tak, aby bylo zřejmé, co je předmětem následného dědického řízení. Dále je popsáno dědické řízení od jeho zahájení, přes průběh až po rozhodnutí o dědictví. Následuje praktická část, která zahrnuje především řízené rozhovory, jež jsou vedeny s kompetentními osobami a jsou důležitým prvkem pro závěrečnou část práce. Jejím cílem je poukázat na nedostatky dědického řízení a navrhnout jejich řešení.

ABSTRACT

CANOSKI, D. *Major Shortcomings of Inheritance Proceedings in the Czech Republic and Proposals of their Solutions: Bachelor Thesis*. České Budějovice: The College of European and Regional Studies, 2021. 62 p. Supervisor: Mgr. Markéta Medřická

Key words: inheritance law, inheritance proceedings, inheritance, hereditament

This bachelor thesis deals with the issue of inheritance proceedings and their major shortcomings. In the theoretical part of this work the basic concepts of substantive inheritance law will be briefly defined, so that it is clear what the subject of the subsequent inheritance proceedings is. Further will be described inheritance proceeding from its initiation, through its process to inheritance judgement. Then it's followed by practical part, which is consists of semi-structured interviews conducted with competent persons, which are important element for last part of this work, which is to point out shortcomings of inheritance proceeding and propose solutions.

Obsah

Úvod.....	9
1 Cíl a metodika bakalářské práce	10
2 Dědické právo	11
2.1 Dědický nápad	12
2.2 Dědic, odkazovník, nepominutelný dědic a nezpůsobilý dědic	12
2.3 Dědické tituly	13
2.3.1 Dědická smlouva.....	13
2.3.2 Závěť	14
2.3.3 Dědění ze zákona	17
2.4 Vydědění	19
2.5 Role dědického práva v dědickém řízení.....	20
3 Dědické řízení	21
3.1 Zahájení dědického řízení	21
3.1.1 Místní příslušnost.....	22
3.1.2 Soudní komisariát	22
3.1.3 Předběžné šetření	23
3.1.4 Závěra pozůstalosti.....	24
3.1.5 Úschovy v řízení o pozůstalosti	25
3.2 Průběh dědického řízení	26
3.2.1 Účastníci řízení.....	26
3.2.2 Projednání dědictví a dodatečné projednání	28
3.3 Rozhodnutí o dědictví	28
3.3.1 Rozdělení pozůstalosti	29
3.3.2 Odúmrť.....	29
4 Empirická část.....	34
4.1 Stanovení hypotéz	34
5 Řízené rozhovory	35

5.1	Jednotlivé rozhovory	35
5.1.1	Vedoucí dědického oddělení Obvodního soudu pro Prahu 8, Agáta Hamerníková	35
5.1.2	Advokát, Mgr. Markéta Medřická	37
5.1.3	Notář, JUDr. Ing. Michael Sáblík	37
5.2	Ověření hypotéz a zhodnocení rozhovorů	39
6	Největší nedostatky českého dědického řízení a návrh jejich řešení	42
6.1	Identifikace a popis největších nedostatků dědického řízení	42
6.2	Dopad nedostatků na průběh dědického řízení.....	45
6.3	Návrhy řešení vybraných problémů dědického řízení.....	47
	Závěr	51
	Seznam použitých zdrojů	53
	Seznam zkratk	56
	Seznam obrázků, tabulek a grafů	57
	Obrázky	57
	Seznam příloh.....	58
	Přílohy	59

Úvod

Přestože se od roku 1989 v rámci dědického práva v České republice mnohé změnilo, stále se tato oblast potýká s řadou nedostatků a problémů, kdy mnoho z nich je úzce spojeno s dědickým řízením, jakožto s jednou z klíčových součástí dědického práva.

Hlavní a zároveň nejnovější změnu přinesl nový občanský zákoník, který s účinností od 1. ledna 2014 zavedl řadu nových pojmů a institutů, které však širší veřejnosti nejsou dosud zcela známy s ohledem na relativně krátkou dobu platnosti tohoto zákona.

V oblasti dědictví se jedná o přechod právních vztahů a majetku na subjekty, které osoba po smrti, v dědickém právu zvaná zůstavitel, určila, případně na stát, pokud dědice zůstavitel nestanovil a v zákonné posloupnosti se žádný dědic nenachází.

Obzvláště v současné době je vhodné, aby každý znal základy dědického práva a řízení, a to zejména pro jejich dopad na každého z nás, ať už v průběhu života, či po smrti. Je tedy žádoucí se na smrt, ať už svou či blízkých připravit, neboť se jedná o přirozenou součást lidského bytí.

Pravděpodobně nikomu není lhostejné, co se stane s jeho osobním majetkem, který představuje celoživotní práci a úsilí, proto je důležité, jakožto zůstavitel, znát úskalí, se kterými se může jím vybraný potenciální dědic setkat a zároveň se těmito úskalím vyhnout.

V případě dědictví vyšší hodnoty se nezdá stává, že se zpřetrhají dlouho budované rodinné vazby, kdy samotné dědické řízení vyústí v občanskoprávní spor, který může mít různé podoby, jako například spory o určení platnosti závěti či spory o platnost úkonu vydědění dědice zůstavitelem.

V rodině i mimo ni se nezdá stává, že dědictví obecně má v mnoha případech přesah do trestněprávních norem, jelikož je často předmětem různých podvodných jednání, kterými mohou být, vyjma podvodu, také vydírání, poškozování cizích práv a v krajním případě dokonce čin vraždy, který bývá motivovaný nabytím majetku zemřelého.

Pomineme-li trestnou činnost v této oblasti, náleží vedle práv zůstavitele řada práv i potenciálním dědicům, a to i v případě, pokud na ně nepamatuje závěť. Dědic, který by za normálních okolností dědil dle zákonné posloupnosti má nárok závěť rozporovat a následně se svého zákonného podílu či zrušení závěti domáhat soudní cestou.

Vše výše uvedené je vhodné brát na zřetel již při úvahách o pořízení poslední vůle pro případ smrti, či při rozdělení majetku, který člověk za svůj život získal.

Za dob totality nebylo dědické právo upraveno tak rozsáhle, jako je tomu dnes a z těchto důvodů ve spoustě lidí přetrvávají myšlenky a představy, které již nejsou relevantní. Proto autor považuje za vhodné se seznámit se základy dědického práva a řízení.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Hlavním cílem této bakalářské práce je identifikovat klíčová úskalí provázející průběh dědického řízení v České republice, popsat je s ohledem na roli dědického řízení v dědickém právu, a také přinést návrh možného řešení nedostatků právní úpravy a jejich dopadů v praxi.

K naplnění vytyčených cílů si autor vybral dvě stěžejní metody. První metodou je analýza právních předpisů, přičemž ústřední roli zde hraje zejména zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZŘS“) a zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „NOZ“).

Druhou z metod jsou řízené rozhovory s odborníky na danou problematiku, jejichž prostřednictvím se autor pokusí ověřit platnost svých hypotéz. Účelem je zjistit, zda se odborníci v tomto odvětví práva setkávají s problémy, případně jaký dopad na dědické řízení tyto problémy mají. Mezi kompetentní osoby nepochybně patří vedoucí dědického oddělení, advokát a notář, s ohledem na jejich nezastupitelnou roli v průběhu celého dědického řízení, včetně případného sporu účastníků, který nezřídka vyústí v občanskoprávní spory.

V závěru této práce autor sumarizuje veškeré poznatky, které jsou v práci obsaženy, porovnává je s výstupy z učiněných rozhovorů a následně z nich vyvozuje závěry.

2 Dědické právo

„Pojem dědické právo se dá použít ve dvojím smyslu: objektivním a subjektivním. Dědickým právem v objektivním smyslu se rozumí souhrn norem upravujících podmínky přechodu majetkových práv a povinností zemřelého na jeho právní nástupce, jimiž jsou především dědici, případně věřitelé či stát. Naproti tomu dědické právo v subjektivním smyslu představuje oprávnění určitého občana nebo organizace, popřípadě i státu vstoupit do majetkoprávních vztahů zemřelého.“¹

V současné době je pro dědické právo klíčovou právní normou NOZ, který nabyl účinnosti dne 1. ledna 2014. Do tohoto dne se dědické právo řídilo zákonem č. 40/1964 Sb., občanský zákoník.

V době vlády komunistického režimu, kdy se dědické právo řídilo občanským zákoníkem z roku 1964, se nepředpokládalo, že by byl občan schopen za svého života získat větší majetek, který by měl následně být předmětem dědického řízení. I v této souvislosti byla rekonstrukce nutná s ohledem na liberalizaci státu i jeho vztahu k majetku jedince.

V NOZ nalezneme vcelku 244 paragrafů upravujících tematiku dědického práva. To je oproti předchozí právní úpravě o 203 paragrafů více.

Dědické právo patří zcela nepochybně do absolutních majetkových práv, upravujících právní nástupnictví dědice do majetkových práv a závazků zemřelého. Proto také zaujalo v novém občanském zákoníku místo hned za věcnými právy, jako jsou například vlastnictví, držba či správa cizího majetku.

Nejzásadnější novinky nové právní úpravy:

- Důraz na autonomii vůle – zůstavitel se sám rozhodne, jak bude s jeho majetkem po smrti naloženo a kdo s ním bude moci nakládat.
- Nové instituty (zřeknutí se, vzdání se či zcizení dědictví, odkaz, dědická smlouva, svěřenské nástupnictví aj.).
- Nové formy pořízení pro případ smrti (ústní závěť, dědická smlouva, dovětek).
- Nové pojetí nepominutelného dědice.

Dědické právo je definováno v NOZ: „Dědické právo je právo na pozůstalost nebo na poměrný podíl z ní.“² Dále pak: „Pozůstalost tvoří celé jmění zůstavitele, kromě práv a povinností vázaných výlučně na jeho osobu, ledaže byly jako dluh uznány nebo uplatněny u orgánu veřejné moci.“³

¹ MIKEŠ, J. *Dědictví a právo: (právní poradce pro každého)*. Praha: Informatorium, 1993, 166 s. ISBN 80-85427-10-9. s. 18.

² ELIÁŠ, K. a SVATOŠ, M. *Občanský zákoník: novelizované znění, redakční uzávěrka 26. 3. 2012*, 320 s. Ostrava: Sagit, 2012. ÚZ. ISBN 978-80-7208-920-8. s. 145. § 1475 odst. 1.

³ ELIÁŠ, K. a SVATOŠ, M. *Občanský zákoník: novelizované znění, redakční uzávěrka 26. 3. 2012*, 320 s. Ostrava: Sagit, 2012. ÚZ. ISBN 978-80-7208-920-8. s. 145. § 1475 odst. 2.

„Již v tomto ustanovení se pojmově rozlišuje pozůstalost a dědictví. Pozůstalost je pojata jako jmění zůstavitele k okamžiku zůstavitelovy smrti, resp. jako ta jeho část, která je způsobilá přejít na dědice jako na právního nástupce, zatímco dědictví je to z pozůstalosti, co skutečně připadá jako jmění osobě, která je dědicem.“⁴

2.1 Dědický nápad

„Dědické právo vzniká až smrtí zůstavitele. Proto nemůže dědit ten, kdo zemřel před zůstavitelem nebo současně s ním. Tato zásada odpovídá i dosavadnímu právnímu pojetí, podle něhož dědic nabývá dědictví smrtí zůstavitele.“

Pokud tedy dědic zemře před zůstavitelem nebo současně s ním, nedědí. Pokud zemřel nejprve zůstavitel a libovolně krátkou dobu na to jeho dědic, má dědic své dědické právo zachováno a v případě jeho smrti tak přechází na jeho dědice. Právě to, že dědické právo vzniká až smrtí zůstavitele, znemožňuje nakládání s dědickým právem dříve, než vznikne. Dědického práva se tak nelze předem vzdát, nelze jej převést na jiného, ani s ním nějak jinak naložit.“⁵

2.2 Dědic, odkazovník, nepominutelný dědic a nezpůsobilý dědic

1) Dědic

Dědic je ten, komu náleží dědické právo (celá pozůstalost nebo její podíl) a odpovídá za zůstavitelovy dluhy neboli je univerzálním nástupcem zůstavitele.

2) Odkazovník

Ten, komu náleží na základě odkazu (§ 1594 až § 1628 NOZ) právo na vydání předmětu (jednotlivá věc či peníze). Tato osoba však není dědicem zodpovídajícím za dluhy zůstavitele.

3) Nepominutelný dědic

Je potomek, kterému náleží z pozůstalosti povinný díl, není však dědicem, nedědí a stejně jako odkazovník nezodpovídá za dluhy zůstavitele (§ 1642 – 1653 NOZ).

4) Nezpůsobilý dědic

„Dle NOZ § 1481 – 1483 je to osoba, která se v důsledku svého činu stala nehodnou nabýt něco z dědictví. Pokud by dědila, odporovalo by to zásadám spravedlnosti i morálce.“⁶

Nezpůsobilým dědicem je ten, kdo:

---

⁴ ČESKÁ REPUBLIKA. VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY. Důvodová zpráva k zákonu č. 89/2012, občanský zákoník, poslanecký tisk č. 362/0 ze dne 18. května 2011, 591 s. Dostupný také z WWW: <<http://obcanskyzakonik.justice.cz/images/pdf/Duvodova-zprava-NOZ-konsolidovana-verze.pdf> >. s. 358.

⁵ NOVOTNÝ, P., NOVOTNÁ M. Nový občanský zákoník. 2., aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing, 2017, 160 s. Právo pro každého (Grada). ISBN 978-80-271-0432-1. s. 14.

⁶ NOVOTNÝ, P., NOVOTNÁ M. Nový občanský zákoník. 2., aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing, 2017, 160 s. Právo pro každého (Grada). ISBN 978-80-271-0432-1. s. 16.

- Se dopustil vůči zůstaviteli, jeho předku, potomku či manželovi úmyslného trestného činu.
- Se dopustil zavrženíhodného činu proti poslední vůli zůstavitele (překazil, falšoval, podvrhl, zničil, zatajil aj.).

Mimo tyto důvody však NOZ stanovil další důvody nezpůsobilosti dědit, které jsou však platné pouze pro dědění ze zákona:

- Manžel nedědí po manželu, pokud v den smrti probíhá řízení o rozvod z důvodu domácího násilí (nedědí ani jeho potomci).
- Rodič nedědí po dítěti, byl-li zbaven rodičovských práv (zneužíval jej či zanedbával péči).

2.3 Dědické tituly

„Titulem pro dědictví je dědická smlouva, závěť nebo zákon. Tyto tituly mohou působit i vedle sebe, to znamená, že zůstavitel uzavře ohledně části svého jmění s dědici dědickou smlouvu, s částí bude disponovat závětí a zbývající část bude děděna podle zákona.“⁷

Zákonodárce totiž nevyžaduje, aby zůstavitel naložil s celým svým jměním v rámci jednoho institutu.

2.3.1 Dědická smlouva

Tento institut je v rámci dědického práva nový a umožňuje zůstaviteli, aby se dohodl o potencionálním předmětu dědictví již za svého života. Tuto smlouvu může uzavřít pouze osoba svéprávná a zletilá. Dědická smlouva se uzavírá formou veřejné listiny – neboli notářského zápisu.

„Dědickou smlouvou povolává zůstavitel druhou smluvní stranu nebo třetí osobu za dědice nebo odkazovníka a druhá strana to přijímá. Dědická smlouva musí být uzavřena ve formě veřejné listiny – notářského zápisu.“

Dědickou smlouvu, jakožto dvoustranné právní jednání, nemůže zůstavitel jednostranně odvolat či zrušit. To dává smluvním dědicům vyšší (nikoli však stoprocentní) jistotu, že se skutečně jednou stanou dědici majetku podle smlouvy. Uzavřená dědická smlouva totiž neomezuje zůstavitele v nakládání s majetkem za jeho života, takže zůstavitel může majetek za života úplatně či bezúplatně převést dle svého uvážení i na jinou osobu než smluvního dědice.

Dědickou smlouvou nelze pořídit o celé pozůstalosti. Čtvrtina pozůstalosti musí zůstat volná, aby o ní zůstavitel mohl pořídit podle své zvlášť projevené vůle. Chce-li zůstavitel zanechat smluvnímu dědici i tuto čtvrtinu, může tak učinit závětí.

Dědickou smlouvu lze zrušit opět jen dvoustranným právním jednáním smluvních stran, a to buď zrušením bez dalšího, nebo sepsáním nové dědické smlouvy. Vždy se tak však musí stát formou veřejné listiny – notářského zápisu.

---

⁷ NOVOTNÝ, P., NOVOTNÁ M. Nový občanský zákoník. 2., aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing, 2017, 160 s. Právo pro každého (Grada). ISBN 978-80-271-0432-1. s. 13.

Zvláštním typem dědické smlouvy je dědická smlouva uzavřená mezi manžely nebo mezi snoubenci pro případ vzniku manželství, ve které se manželé nebo snoubenci navzájem povolávají za dědice nebo odkazovníky. Obdobně mohou uzavřít takovou smlouvu i registrovaní partneři.

Příklad:

Zůstavitel chce, aby se dědicem veškerého jeho majetku stal jeho nezletilý vnuk Pavel. Uzavře tak u notáře se svým jediným synem Janem dědickou smlouvu, v níž ustanoví svým dědicem vnuka Pavla, přičemž syn se současně zřekne svého dědického práva. Vzhledem k tomu, že dědickou smlouvou lze pořídit jen o třech čtvrtinách pozůstalosti, musí pořizovatel ve prospěch vnuka sepsat ještě závěť.⁸

2.3.2 Závěť

Tuto oblast upravuje v NOZ § 1494 a následující paragrafy, přičemž se jedná o odvolatelný projev vůle, kterým zůstavitel v případě své smrti povolává své dědice, ustanovuje jim podíl či celou pozůstalost, případně zřizuje také odkaz.

„Závěť je právní jednání jedné osoby, jímž tato osoba jako zůstavitel nejméně jedné osobě zůstavuje alespoň část svého jmění. Zdůrazňuje se, že závěť je osobním zůstavitelovým právním jednáním, ten proto nemůže učinit závěť jen tím, že přisvědčí návrhu, který mu předloží někdo jiný, ani nemůže ustavení dědice svěřit jinému. Rovněž společná závěť několika zůstavitelů je vyloučena.“⁹

Holografní neboli vlastnoruční

Tato forma se vyskytuje nejčastěji, i když v celé řadě případů trpí takovými vadami, že nemůže být platným důvodem dědění. Při jejím zřízení musí být po formální stránce dbáno tří základních požadavků:

- Musí být napsána vlastní rukou zůstavitele od začátku do konce.
- Musí v ní být vlastní rukou zůstavitele uvedeno datum, kdy byla podepsána.
- Musí být podepsána vlastní rukou zůstavitele.

Allografní aneb sepsaná jinak nežli rukou

Je sepsána za pomoci technických prostředků, jako je například psací stroj či počítač. Tento způsob pořízení však má úskalí, a to zejména v nutnosti přibrání dvou svědků, kteří musí být současně přítomni v okamžiku, kdy zůstavitel činí svoji poslední vůli. Není však nutné, aby svědci znali obsah poslední vůle, nýbrž jde o stvrzení, že zůstavitelem učiněný právní úkon se skutečně stal a je poslední vůlí. Podmínkou je schopnost zůstavitele číst a vlastnoručně se podepsat.

⁸ Dědická smlouva [online]. Praha: NOTÁŘSKÁ KOMORA ČESKÉ REPUBLIKY [cit. 2020-12-08]. <Dostupné z WWW: <https://www.nkr.cz/sluzby/dedicke-pravo/dedicka-smlouva>>.

⁹ ČESKÁ REPUBLIKA. VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY. Důvodová zpráva k zákonu č. 89/2012, občanský zákoník, poslanecký tisk č. 362/0 ze dne 18. května 2011, 591 s. Dostupný také z WWW: <<http://obcanskyzakonik.justice.cz/images/pdf/Duvodova-zprava-NOZ-konsolidovana-verze.pdf>> s. 358.

Veřejnou listinou

Jedná se o notářský zápis sepsaný notářem. Zůstavitel si může zvolit kteréhokoli notáře, kterého uzná za vhodného.

„Sepsání závěti notářem oproti jiným formám dává jistotu, že závěť bude mít ty důsledky, které pořizovatel zamýšlel a pozůstalost bude skutečně podle jeho vůle projednána. Originál závěti sepsané notářem zůstává vždy uložen u notáře a údaj, že závěť byla sepsána, notář zapisuje do elektronické Evidence právních jednání pro případ smrti vedené Notářskou komorou České republiky.“¹⁰

Závěť s úlevami

Smyslem je zanechat člověku do poslední chvíle možnost rozhodnout o svém majetku svobodně, a to i při nesplnění všech formálních znaků, které jinak závěť musí splňovat.

„Právní úprava mimořádných závětí je zakomponována do § 1542 až 1549. Celkovou strukturu příslušné pasáže pak lze rozdělit do dvou částí – v první jsou vyjmenovány jednotlivé druhy posledních pořízení (§ 1542–1545), druhá pak může být označena jako jakási obecná část platná pro všechny výše řečené druhy testamentů (§ 1546–1549). Předně je třeba říci, že ačkoliv zákonodárce v příslušných ustanoveních hovoří výslovně toliko o závětech s úlevami, lze tato ustanovení vztáhnout i na jiná pořízení – tj. na dovětky, popř. i na pouhé odvolání závěti (§ 1577) dosavadní, aniž by byla zřízena závěť nová.“¹¹

Jedná se zejména o:

- Závěť sepsanou starostou obce.
- Závěť sepsanou velitelem námořního plavidla nebo letadla.
- Závěť sepsanou vojenským velitelem.
- Ústní formu závěti.

„Zvláštností je, že zákonodárce v rámci úlev nepřiděluje úlevy jen pořizovateli závěti, ale neklade takový důraz ani na možné svědky takové závěti. Svědkem v tomto případě může být i nezletilá osoba, která dosáhla věku 15 let, či osoba s omezenou svéprávností. Tito svědci však musí být schopni věrohodně popsat okolnosti důležité pro platnost závěti, zejména ztotožnit pořizovatele a porozumět prohlášení, které zůstavitel učinil.“¹²

Omezení platnosti závěti s úlevami

„Zákon rozlišuje dvojitou dobu platnosti privilegovaných závětí. V případě ústní závěti je doba kratší a činí dva týdny. U ostatních závětí pořízených s úlevami (podle § 1543-1545) je doba delší a činí tři měsíce. Doba se počítá zásadně ode dne pořízení

¹⁰ Závěť [online]. Praha: NOTÁŘSKÁ KOMORA ČESKÉ REPUBLIKY [cit. 2020-12-18]. <Dostupné z WWW: <https://www.nkr.cz/sluzby/dedicke-pravo/zavet>>

¹¹ SALÁK, P. Mimořádné závěti v novém občanském zákoníku. Inflow: Ad Notam [online]. 2017, roč. 3, [cit. 2021-01-02]. ISSN 1211-0558. Dostupné z WWW: <https://www.nkr.cz/casopis-ad-notam/detail/39_553-mimoradne-zaveti-v-novem-obcanskem-zakoniku>.

¹² NOVOTNÝ, P., NOVOTNÁ M. Nový občanský zákoník. 2., aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing, 2017, 160 s. Právo pro každého (Grada). ISBN 978-80-271-0432-1. s. 66.

závěti, není-li její počátek odsunut z důvodu, že zůstavitel nemůže pořídit závěti ve formě veřejné listiny.

V praxi může vzniknout problém s určením platnosti závěti, neboť žádné z předchozích ustanovení pojednávajících o závětech s úlevami nestanoví jako nezbytnou náležitost závěti uvedení data jejího pořízení a tato náležitost přímo nevyplývá ani z obecného ustanovení § 1494 odst. 1“¹³

Vedlejší doložky

Občanský zákoník umožňuje, aby zůstavitel uvedl v závěti:

- Podmínku (odkládací či rozvazovací).
- Doložení času (kdy oprávněná osoba nabyde dědictví, či po jakou dobu).
- Příkaz (jeho nesplněním pozbývá dědic nebo odkazovník toho, co z pozůstalosti nabyl a co bylo vázáno na splnění příkazu).

„Důvodová zpráva k těmto ustanovením považuje znovuzavedení vedlejších doložek k závěti za jeden z nejvýraznějších symbolů odklonu nové právní úpravy od předchozích občanských zákoníků éry socialismu, které byly založeny na koncepci omezování dispoziční svobody ve vztahu předmětům individuálního vlastnictví, tedy i omezování právních důsledků projevů vůle zůstavitele. Návrat těchto doložek do právní úpravy je proto výrazem posílení pořizovací volnosti a obnovení respektu k projevům vůle zůstavitele, jak má být po jeho smrti s jeho majetkem naloženo.

Jako hlavní inspirační zdroj nové právní úpravy vedlejších doložek je uváděn vládní návrh občanského zákoníku z roku 1937 (viz § 511 a násl.). V Císařském patentu č. 946/1811 Sb. byla tato problematika upravena v § 695-712. NOZ vychází ze stejné koncepce, včetně výkladu těchto ustanovení.“¹⁴

Zrušení závěti

*„Samo pořízení závěti není a ani nemůže být spojováno s právními následky, protože projev vůle vní vyjádřený může dojít svého uplatnění až v okamžiku smrti zůstavitele. Z tohoto důvodu může být závěť kdykoliv zrušena tím, že zůstavitel **pořídí platnou závěť novou** (lhostejno jakou formou), vedle které závěť předchozí nemůže obstát, nebo tím, že zůstavitel zničí listinu, na níž byla napsána.*

Zničením listiny obsahující závěť se rozumí její roztrhání, spálení, vymazání textu, přeškrtnutí podpisu, data atp. Účinky zrušení závěti však nenastanou, došlo-li ke zničení listiny obsahující závěť neúmyslně. Byla-li závěť pořízena ve více vyhotoveních, je k jejímu zrušení nezbytné zničit všechna vyhotovení.

*Zůstavitel může závěť také kdykoliv **odvolat**. Právní úkon odvolání závěti musí mít formu, jaké je třeba k závěti; nemusí však být učiněn stejnou formou, jako byla pořízena závěť.*

Možné je samozřejmě také jen částečné zrušení závěti (když vedle nové závěti nemůže předchozí závěť obstát pouze zčásti) nebo jen částečné odvolání závěti (např.

¹³ FIALA, R., DRÁPAL, L., a kol. Občanský zákoník IV. Dědické právo (§ 1475–1720). Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015, 633 s. ISBN 978-80-7400-570-1. s. 215.

¹⁴ FIALA, R., DRÁPAL, L., a kol. Občanský zákoník IV. Dědické právo (§ 1475–1720). Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015, 633 s. ISBN 978-80-7400-570-1. s. 219.

ohledně některého dědice nebo některého majetku). Pokud závěť byla zrušena nebo odvolána, nemůže již být „obnovena“.

Zůstavitel samozřejmě může zmařit dědické nástupnictví podle závěti také tím, že s předměty, které by měly spadat do dědictví, naloží za svého života tak, že v době jeho smrti již nebudou v jeho majetku.“¹⁵

*„Právní úkon pořizení nebo zrušení závěti musí být učiněn osobně pořizovatelem závěti (zůstavitelem); není možné, aby tyto úkony za zůstavitele učinil jeho zástupce (zákonný nebo na základě plné moci).“*¹⁶

Pořizovací nezpůsobilost

NOZ, s ohledem na dnešní podobu dřívějšího zbavení svéprávnosti, kdy nyní lze osobu pouze omezit na svéprávnosti, musí řešit i otázku způsobilosti k sepsání závěti, dovětku či jiného pořizení pro případ smrti, které není sepsáno veřejnou listinou u notáře. V rámci tohoto institutu však existují i výjimky, a to pro osoby, které nenabýly plné svéprávnosti (v důsledku nedostatečného věku) a zletilé osoby, které jsou omezeny na svéprávnosti.

„První výjimku tvoří ti, kdo dovršili patnácti let věku a dosud nenabýli plné svéprávnosti. Takové osoby mohou samostatně, tj. bez souhlasu svého zákonného zástupce, pořizovat pouze ve formě veřejné listiny (notářského zápisu), viz § 1526 ObčZ. V těchto případech není možné použít § 32 ObčZ, neboť jeho použití je vyloučeno ipso iure (§ 1525 ObčZ).

Druhou výjimku pak tvoří osoby sice zletilé, ale které byly ve svéprávnosti omezeny. Kdo byl ve svéprávnosti omezen, může v rámci omezení pořizovat jen formou veřejné listiny (notářského zápisu), viz § 1528 odst. 1 ObčZ. Kdo byl ve svéprávnosti omezen pro chorobnou závislost na požívání alkoholu, užívání psychotropních látek nebo podobných přípravků či jedů nebo chorobnou závislost na hráčeké vášni představující závažnou duševní poruchu, může v rozsahu omezení pořizovat v jakékoli předepsané formě, nejvýše však o polovině pozůstalosti. Zbývající část pozůstalosti připadne zákonným dědicům; měl-li by však jako zákonný dědic dědit jen stát, může zůstavitel pořídit o celé pozůstalosti (§ 1528 odst. 2 ObčZ).“¹⁷

2.3.3 Dědění ze zákona

„Pro zákonnou dědickou posloupnost je rozhodující stupeň příbuzenství se zůstavitelem. Příbuzenství mezi zůstavitelem a jinou osobou je vztah založený na pokrevním poutu, nebo vzniklý osvojením. Příbuzní zůstavitele však nedědí všichni najednou, nýbrž jsou rozřazeni do šesti dědických tříd a východiskem pro toto zařazení jsou příbuzenské (na roveň postavené) vztahy těchto osob k zůstaviteli, resp. ke společným předkům se zůstavitelem. Zůstavitelovi potomci jsou upřednostněni (jsou

¹⁵ ŠVESTKA, J., SPÁČIL, J., a kol. Občanský zákoník II.: komentář. § 460—880. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009, 2321 s. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-108-6. s. 1459.

¹⁶ ČESKO. NEJVYŠŠÍ SOUD ČESKÉ REPUBLIKY. Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky, sp.zn.: 21 Cdo 2968/2006 [ze dne 20. března 2008]. Dostupný také z WWW: <https://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/71F84E2ACD061E72C1257A4E0066C648?openDocument>.

¹⁷ SVOBODA, J., KLIČKA O. Dědické právo v praxi. V Praze: C.H. Beck, 2014, 408 s. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-266-3. s. 53.

zařazení do nižší třídy) před jeho předky a současně jsou také upřednostněni bližší příbuzní (z pohledu stupně příbuzenství) před vzdálenějšími. Ze zákona mohou dědit vždy jen osoby zařazené do stejné třídy dědiců, není tedy možné, aby z tohoto dědického důvodu dědily osoby napříč třídami dědiců. Dědicové z nižší třídy dědiců vylučují dědice z třídy vyšší. Dědicové z vyšších tříd dědiců tedy mohou dědit pouze tehdy, jestliže nedědí žádný z dědiců z nižších tříd. Zanechal-li např. svobodný a bezdětný zůstavitel rodiče a jejich sourozence, dědí ve druhé třídě pouze zůstavitelovi rodiče, a nikoli sourozenci rodičů (zůstavitelovi strýcové nebo tety), kteří by dědili až v třídě šesté.“¹⁸

První třída – dědí děti a manžel/ka rovným dílem. Pokud dítě nedědí, tak jeho práva připadají jeho potencionálním potomkům. Pokud zemřelý nemá děti, dědictví se řídí dle druhé třídy.

Druhá třída – dědí manžel, rodiče zůstavitele a osoby, které žily se zůstavitelem ve společné domácnosti alespoň jeden rok před jeho smrtí, pečovaly o společnou domácnost nebo byly na zůstavitele odkázány výživou. Manžel nebo manželka má nárok nejméně na polovinu dědictví, ostatní dědí rovným dílem. Pokud partner zemřelého nebyl jeho manželem/manželkou, tak nemůže dědit sám ve druhé dědické třídě – pokud není jiný dědic, dědí až ve třetí třídě.

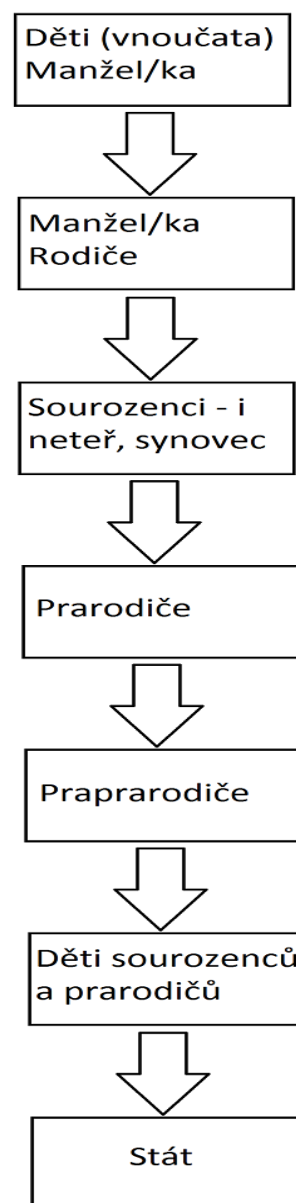
Třetí třída – dědí rovným dílem sourozenci a osoby, které se zemřelým sdílely domácnost alespoň rok před jeho smrtí, nebo které pečovaly o společnou domácnost nebo byly na zemřelého odkázány výživou. U sourozenců přechází dědické právo na jejich děti (ale ne vnoučata).

Čtvrtá třída – dědí rovným dílem prarodiče zemřelého.

Pátá třída – dědí praprarodiče zemřelého. Prarodičům ze strany matky připadá polovina majetku a prarodičům ze strany otce připadá druhá polovina majetku. Pokud nežije jeden z praprarodičů, tak připadá jeho část druhému z praprarodičů. V případě, že nedědí ani jeden z nich, tak polovina připadá druhé dvojici praprarodičů.

Šestá třída – dědí vnuci sourozenců zemřelého a děti jeho prarodičů (tety, strýcové).

Pokud není dědic, který by připadal do některé

Obrázek 1: Dědická posloupnost ze zákona

¹⁸FIALA, R., DRÁPAL, L., a kol. *Občanský zákoník IV. Dědické právo (§ 1475–1720). Komentář. 1. vydání.* Praha: C. H. Beck, 2015, 633 s. ISBN 978-80-7400-570-1. s. 386.

z těchto tříd, případně dědictví státu. Státu tímto způsobem připadly z dědictví za posledních pět let více než 2 miliardy korun.^{19 20}

2.4 Vydědění

Institut vydědění byl vytvořen s cílem odebrat potomkovi právo na povinný díl z budoucího dědictví, který by jinak obdržel. Důsledkem takového úkonu je ztráta postavení nepominutelného dědice.

Důvody vydědění jsou:

- Neposkytnutí zůstaviteli potřebnou pomoc v nouzi.
- Neprojevení opravdového zájmu o zůstavitele.
- Odsouzení pro trestný čin spáchaný za okolností, které svědčí o jeho zvrhlé povaze.
- Potomek (či vnouče) vede trvale nezřízený život.

Mimo tyto taxativně stanovené důvody lze vydědit i dědice, který je natolik zadlužený, či marnotratný, že by se pravděpodobně nezachoval žádný majetek pro dědicovy potomky.

„Vyděden může být pouze nepominutelný dědic, kterým jsou děti zůstavitele, a nedědí-li, pak jsou jimi jejich potomci (§ 1643 odst. 2). V tomto směru zákon nedoznal změny.“²¹

Ve všech taxativně stanovených důvodech pro vydědění může dojít ke sporům o dědicové právo vyděděného s ostatními dědici, zda byl úkon vydědění platný či nikoliv.

„Bude třeba postupovat podle § 1673 odst. 2 podle toho, zda zůstavitel uvede důvod vydědění nebo zda důvod neuvede. Uvede-li zůstavitel v prohlášení o vydědění důvod vydědění odkáže se k podání žaloby potomek, který tvrdí, že byl vyděděn neprávem. Není-li důvod k vydědění uveden, odkáže se k podání žaloby ten, kdo má dědit na jeho místě.“²²

Je však nutné uvést, že vyděděním potomka nezaniká právo dědit případný podíl z dědictví pro potomky vyděděného dědice. Pokud ovšem nevyloučí z dědictví zůstavitel i je.

Pro zajímavost: na Slovensku jsou stanoveny následující podmínky pro vydědění zůstavitelem:

„Poručitel může vydediť potomka, ak

---

¹⁹ O dědictví I: Kdo a jakým podílem bude dědit bez závěti? [online]. Praha: MLADÁ FRONTA, 2020, 11.09.2020 [cit. 2020-12-08].

<Dostupné z WWW: <https://www.finance.cz/499597-dedictvi-i-posloupnost/>>.

²⁰ O dědictví I: Kdo a jakým podílem bude dědit bez závěti? [online]. Praha: MLADÁ FRONTA, 2020, 11.09.2020 [cit. 2020-12-08].

<Dostupné z WWW: <https://www.finance.cz/499597-dedictvi-i-posloupnost/>>.

²¹ ŠVESTKA J. et al. Občanský zákoník: komentář 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014, 696 s. Svazek IV. ISBN 978-80-7478-579-5. s. 359

²² ŠVESTKA J. et al. Občanský zákoník: komentář 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014, 696 s. Svazek IV. ISBN 978-80-7478-579-5. s. 367

- *V rozpore s dobrými mravmi neposkytol poručitelovi potřebnou pomoc v chorobe, v starobe alebo v iných závažných prípadoch,*
- *O poručiteľa trvalo neprejavuje opravdivý záujem, ktorý by ako potomok mal prejavovať,*
- *Bol odsúdený pre úmyselný trestný čin na trest odňatia slobody v trvaní najmenej jedného roka,*
- *Trvalo vedie neusporiadaný život.*

*Na uvoľnený dedičský podiel dediča, ktorý bol platne vydedený, nastupujú jeho potomkovia. Poručiteľ však môže vzťahovať účinky vydedenia aj na nich, pričom nezáleží na tom, či by voči nim samým bolo možné uplatniť niektorý z dôvodov vydedenia, alebo nie.*²³

Nelze tedy spatřit výrazný rozdíl v české a slovenské právní úpravě tohoto institutu.

2.5 Role dědického práva v dědickém řízení

I přes fakt, že by tato práce měla primárně pojednávat o dědickém řízení a jeho nedostacích, je nezbytné zkoumat dědické právo jako celek, protože dědické řízení je do značné míry závislé na úpravě dědického práva hmotného.

Z tohoto důvodu je nutné zprvu popsat dědické právo hmotné, které vymezuje základní pojmy, jako jsou dědické tituly, dědické třídy či právo vzdát se dědictví, zřít se jej a odmítnout dědictví jako celek.

Bez vymezení těchto pojmů by bylo neúčelné popisovat dědické řízení, které probíhá souběžně s příslušnou hmotněprávní úpravou dědického práva.

Procesní část (dědické řízení a jeho úprava) následně popisuje, jak a čeho se lze v rámci dědického řízení domáhat a jak postupovat ve věci samé. Zároveň je zde jasně stanoveno, jakým způsobem musí soud, potažmo notář, postupovat v řízení o pozůstalosti.

---

²³ CIRÁK, J. a kol. Dědické právo. Ostrava: Key Publishing, 2010, 237 s. ISBN 978-80-7418-056-9. s. 84

3 Dědické řízení

Řízení o pozůstalosti je řízením tzv. nesporným, mezi která patří např. řízení ve věcech nezvěstnosti a smrti, úschovách či ve věcech péče soudu o nezletilé. Přestože se s ohledem na časté spory jeví jako nezvyklé řadit dědické řízení mezi řízení nesporná, je takové zařazení správné. V dědickém řízení se nevyskytuje postavení žalobce a žalovaného.

„Dalším charakteristickým rysem řízení o pozůstalosti je, že v něm nemohou být objasňovány sporné skutečnosti mezi dědici, jejichž prokázání je zapotřebí pro vyřešení sporu o dědické právo – jedná se o skutkový spor (např. zda se nepominutelný dědic dopustil jednání, které je zákonným důvodem vydědění, nebo zda určitá osoba splňovala podmínky společné domácnosti, které zakládají její dědické právo, tzn., že žila se zůstavitelem nejméně po dobu jednoho roku před jeho smrtí ve společné domácnosti a která z tohoto důvodu pečovala o společnou domácnost nebo byla odkázána výživou na zůstavitele). Vyskytne-li se takový spor mezi dědici, pozůstalostní soud musí postupovat podle § 170 ZŘS a odkáže usnesením toho z účastníků (potenciálních dědiců), jehož dědické právo se jeví se zřetelem k okolnostem případu jako nejslabší, aby své právo uplatnil žalobou ve sporném řízení.

Sluší se ovšem dodat, že ne každý spor v řízení o pozůstalosti je sporem o dědické právo (sporem o to, kdo je dědicem). Judikatura dovodila, že např. spor mezi dědici o skutečnostech rozhodných pro závěr o započtení daru na dědický podíl některého z dědiců není sporem o dědické právo. Otázku započtení daru na dědický podíl dědice řeší soud v řízení o dědictví. V nesporném řízení nejde, až na výjimky, o vyřešení sporu, nýbrž o to, aby soud svým rozhodnutím upravil poměry účastníků, a to zpravidla do budoucnosti. Z tohoto důvodu také nelze hovořit o vítězství jedné strany a porážce strany druhé. V řízení nesporném totiž s výsledkem řízení nemusí být „spokojena“ žádná z jeho stran, což v řízení sporném možné není, neboť v něm vždy jedna ze stran uspěje a tento úspěch (zpravidla) znamená současně neúspěch strany druhé.“²⁴

3.1 Zahájení dědického řízení

Řízení o pozůstalosti se zahajuje z moci úřední poté, co soudy příslušný matriční úřad oznámí smrt osoby (v praxi zašle úmrtní list).

Též lze zahájit řízení i na návrh osoby, která uplatňuje nároky jakožto dědic, bez ohledu na to, jakým titulem (zákonná posloupnost, závěť, dědická smlouva, odkazovník). Toto se děje zřídka, a to hlavně v souvislosti s úmrtími v cizině, přičemž zůstavitel měl majetek na území ČR.

Zajímavostí je, že k zahájení řízení z moci úřední dochází při splnění různých podmínek, jelikož právní názor soudů napříč republikou se liší. Některé soudy zahajují řízení jen a striktně po doručení úmrtního listu. Některým okresním (obvodním) soudům k zahájení postačí oznámení zdravotnického či jiného zařízení, ve kterém zůstavitel zemřel (nemocnice, starobince aj.) či oznámení PČR (nález zemřelé osoby

²⁴ SVOBODA, J., KLIČKA O. Dědické právo v praxi. V Praze: C.H. Beck, 2014, 408 s. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-266-3. s. 195.

v bytě, při nehodě aj.). Tato oznámení jsou pro účely zahájení řízení dostatečně věrohodná a v důsledku slouží k urychlení průběhu dědického řízení.

„Na návrh je řízení zahájeno jen tehdy, když je z něho patrné, že si navrhovatel činí právo na pozůstalost jako dědic. Není-li tomu tak, bude oznámení o úmrtí, učiněné jinou osobou, považováno za podnět pro vydání usnesení o zahájení řízení. Návrh je možné učinit i ústně do protokolu u soudu.“²⁵

3.1.1 Místní příslušnost

„Řízení o pozůstalosti je v České republice řízením soudním, tzn., že náleží do pravomoci soudu. V řízení o pozůstalosti pak věcně a místně příslušný soud pověří konkrétního notáře ve svém obvodu, aby prováděl úkony v řízení o pozůstalosti jako soudní komisař. Notář, který byl v konkrétním řízení o pozůstalosti pověřen jako soudní komisař, provádí úkony v řízení jménem soudu (§ 103 odst. 3 ZŘS), tzn., že úkony takového pověřeného notáře – soudního komisaře jsou úkony soudu. Vzhledem k tomu, že se v případě dědického řízení jedná o řízení nesporné, platí pro toto řízení některé zvláštnosti, které se týkají celého řízení o pozůstalosti.“²⁶

(1) Pro řízení o pozůstalosti je příslušný soud, v jehož obvodu:

- a) měl zůstavitel v době smrti evidováno místo trvalého pobytu v informačním systému evidence obyvatel podle jiného právního předpisu, popřípadě místo jiného pobytu evidované podle jiných právních předpisů,
- b) měl zůstavitel naposledy bydliště, popřípadě, neměl-li bydliště, nebo nelze-li bydliště zjistit, místo, kde se naposledy zdržoval, není-li dána příslušnost podle písmene a),
- c) je zůstavitelův nemovitý majetek, není-li dána příslušnost podle písmene a) nebo b),
- d) zůstavitel zemřel, není-li dána příslušnost podle písmene a), b) nebo c).

(2) Závěru pozůstalosti může nařídit a správce pozůstalosti může jmenovat kterýkoliv soud věcně příslušný pro řízení o pozůstalosti, je-li nebezpečí z prodlení.²⁷

3.1.2 Soudní komisariát

V řízení o pozůstalosti jedná tradičně notář, jako soudní komisař delegovaný soudem prvního stupně. Ten provádí téměř veškeré úkony v řízení o pozůstalosti sám v rámci pověření.

„Notáře pověřuje provedením úkonů soud prvního stupně; nepostupuje přitom podle své úvahy, ale podle pravidel, která jsou obsažena v rozvrhu vydávaném

²⁵ ŠVESTKA J. et al. Občanský zákoník: komentář 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014, 696 s. Svazek IV. ISBN 978-80-7478-579-5. s. 631

²⁶ SVOBODA, J., KLIČKA O. Dědické právo v praxi. V Praze: C.H. Beck, 2014, 408 s. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-266-3. s. 203.

²⁷ ČESKÁ REPUBLIKA. Zákon č. 292 ze dne 27. září 2013 o zvláštních řízeních soudních (ve znění pozdějších předpisů). In: Sbírka zákonů České republiky. 2013, částka 112, s. 3186-3256. Dostupné také z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=z&id=26684>>. ISSN 1211-1244. § 98.

předsedou příslušného krajského soudu na dobu kalendářního roku. Pro případ, že notář nemůže dále vykonávat v řízení o pozůstalosti svou činnost a že mu byl ustanoven zástupce nebo náhradník, popřípadě že byl do jeho notářského úřadu jmenován nový notář, upravuje se převzetí věci. Kdyby notář v řízení postupoval tak, že hrozí, že věc nebude rozhodnuta v přiměřené době, může být soudem jeho pověření zrušeno, byl-li notář na tuto možnost předem písemně upozorněn.

Notář nemusí v řízení o pozůstalosti vykonávat všechny úkony osobně. Může pověřit své zaměstnance, aby potřebné úkony vykonávali místo něj (a na jeho odpovědnost).

Notář, jakož i jeho zaměstnanci, které pověřil prováděním úkonů, mohou svou činnost vykonávat, jen jestliže tu není se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo jejich zástupcům důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Je-li třeba posoudit, zda notář nebo jeho zaměstnanci jsou vyloučeni z projednání a rozhodnutí věci, rozhodne o tom soud prvního stupně usnesením.

Notář a jeho zaměstnanci jsou povinni zachovávat mlčenlivost o všem, o čem se dozvěděli v souvislosti s prováděním úkonů v řízení o pozůstalosti. Zproštění této povinnosti mohou být předsedou soudu jen z důvodů, které byly doloženy a které jsou vážné.²⁸

3.1.3 Předběžné šetření

Účelem předběžného šetření je zjištění zůstavitelových poměrů, majetku, potenciálních dědiců, odkazovníků a dalších osob, kterým smrtí zůstavitele vplynula práva a povinnosti (§ 139 ZŘS).

„Tato část řízení se neomezuje pouze na sepsání protokolu o předběžném šetření, nýbrž jde o fázi řízení, začínající převzetím pozůstalostního spisu soudním komisařem, až po nařízení jednání s dědici, na kterém budou seznámeni s obsahem spisu, vyrozumění o dědickém právu, o právu výhrady soupisu, pokud se tak nestalo již dříve, a při němž proběhne jednání o vypořádání majetku ve společném jmění manželů.“²⁹

Podstatou předběžného šetření je také zjistit, zda majetek zůstavitele není v něčí správě, případně kdo jej spravuje.

V praxi jde zejména o:

- Lustraci v Centrální evidenci závětí, kterou vede Notářská komora České republiky (dále jen „NK ČR“).
- Zjišťování, zda neexistují osoby, které disponují s listinami či informacemi relevantními v souvislosti s projednáním pozůstalosti. O takovém zjištění musí být sepsán protokol a ověřená kopie dané listiny, ty nejvýznamnější listiny, jako je závěť či prohlášení o vydědění, se uloží u soudu do Sbírký prohlášených pořízení.

²⁸ ČESKÁ REPUBLIKA. VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY. Důvodová zpráva k vládnímu návrhu zákona č. 292/2013, o zvláštním řízení soudním, poslanecký tisk č. 931/0 ze dne 5. března 2013, 82 s. Dostupný také z WWW: <<https://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=146755>>. s. 42-43.

²⁹ ŠVESTKA J. et al. Občanský zákoník: komentář 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014, 696 s. Svazek IV. ISBN 978-80-7478-579-5. s. 640

- Vyhledávání v katastru nemovitostí (v části Evidence práv pro osobu).
- Vyhledávání v Evidenci listin o manželském majetkovém režimu, který může být i odlišným od zákonného, tzn. smluvní, zúžený či rozhodnutý soudem³⁰.
- Vyhledávání v evidenci cenných papírů.
- Vznášení dotazů k subjektům, u kterých se předpokládá, že by zde mohl zůstavitel mít majetek (zejména se jedná o banky, investiční společnosti aj.) (§ 38 zákona č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů).
- Předvolání osoby, zpravidla vypravitele pohřbu v souvislosti s objasněním majetkových a jiných poměrů zůstavitele.

Na základě informací získaných z výpovědi osoby, která byla předvolána k sepsání protokolu o předběžném šetření, bude možné doplnit již zjištěné údaje, popřípadě ve smyslu § 141 odst. 1 ZŘS požádat příslušné subjekty (např. banky a jiné finanční instituce) o sdělení skutečností významných pro řízení o pozůstalosti.

V případě, kdy z předběžného šetření vyplyne, že zůstavitel nezanechal žádnou pozůstalost, či majetek nepatrné hodnoty, není důvod pro zjišťování dědického práva – jednoduše není co dědit. Majetek nepatrné hodnoty se zpravidla vydá vypraviteli pohřbu. Následně příslušný soudní komisař – notář vydá usnesení o zastavení řízení, přičemž nabytím právní moci je řízení o pozůstalosti ukončeno.

3.1.4 Závěra pozůstalosti

Jedná se o zajištění majetku, který je součástí pozůstalosti nebo je důvodné podezření, že by do ní mohl patřit. Týká se nejen osobních věci zůstavitele, ale i těch které jsou v držbě někoho jiného. Dokonce může jít i o věci, jejichž vlastnictví je přinejmenším sporné a zůstavitel si na ně za života činil nárok.

„Účelem závěry pozůstalosti je, aby se v zájmu (některých) dědiců, věřitelů nebo nepominutelného dědice nebo v obecném zájmu vyloučila možnost ztráty nebo poškození zůstavitelova majetku, a aby tak mohla být uspokojena jejich práva z pozůstalosti

Byla-li nařízena závěra pozůstalosti, znamená to, že majetek, kterého se závěra týká, bude uložen do úschovy u soudu, soudního komisaře nebo jiného vhodného schovatele (§ 149 ZŘS); k úschovám prováděným v řízení o pozůstalosti. Tam, kde je to možné a vhodné, může být úschova nahrazena „zapečetěním“ hmotných věcí v bytě zůstavitele, byl-li zůstavitel jeho jediným nájemce nebo jiným uživatelem a nebrání-li tomu ani jiná závažná okolnost, nebo na jiném vhodném místě. Zapečetění se provede u vstupu do bytu nebo jiného místa uzávěrami tak, aby bylo možné následně zjistit, zda nedošlo k neoprávněnému vniknutí do těchto prostor; jako uzávěra se zpravidla použije lepicí páska a otisky úředního razítka.

Je-li předmětem závěry pozůstalosti motorové vozidlo, lze ho zajistit také tím, že do úschovy soudu nebo soudního komisaře uloží jen doklady od vozidla a startovací

³⁰ ČESKÁ REPUBLIKA. Zákon č. 358 České národní rady ze dne 7. července 1992 o notářích a jejich činnosti (notářský řád, ve znění pozdějších předpisů). In: Sbíрка zákonů České republiky. 1992, částka 73, s. 1999-2013. Dostupné také z WWW:<<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=2596>>. ISSN 1211-1244. § 35, písm. j)

zařízení nezbytné k provozu vozidla („klíčky“), jestliže se vozidlo nachází na vhodném místě; v ostatních případech musí být motorové vozidlo uloženo do úschovy u vhodného schovatele.³¹

„O zapečetění bytu (jeho části, nebo jiného místa) se vyhotoví protokol. Zapečetění bytu (jeho části, nebo jiného místa) nelze provést, nebyl-li zůstavitel jeho jediným uživatelem nebo brání-li tomu jiná závažná okolnost. Překážka, která brání zapečetění, se uvede do protokolu nebo poznamená do spisu. Zákon ani jednací řád pro soudy nevyžadují, aby se zapečetění zúčastnily další osoby, např. svědkové (srov. § 178 odst. 2 ZŘS a svědky soupisu pozůstalosti) a tento úkon může provést soud, soudní komisař, nebo jeho pověřený zaměstnanec bez účasti jiných osob.“³²

V praxi nemusí majetek zajišťovat pouze soud, či soudní komisař. Zajištěným majetkem mohou být i klíče od nemovitosti, vozidla či jiné věci, které soudu doručí Policie ČR. Tyto předměty se následně stávají „úschovou“, o které autor pojedná níže.

Zároveň může být majetek zajištěn i v průběhu dědického řízení, a to, pokud je o to soud či soudní komisariát požádán (např. dědicem). O nařízení závěry se vyrozumí dědic, věřitel, správce pozůstalosti, navrhovatel a bankovní instituce, u které je vedený bankovní účet.

3.1.5 Úschovy v řízení o pozůstalosti

(1) Není-li dále stanoveno jinak, soud za řízení o pozůstalosti přijímá do úschovy peníze, cenné papíry a jiné hmotné movité věci,

- a) bylo-li to nařízeno při závěře pozůstalosti (§ 149 a 151), nebo při zajištění majetku patřícího do likvidační podstaty (§ 202 odst. 2),
- b) bylo-li to nařízeno při odloučení pozůstalosti (§ 152 odst. 2),
- c) bylo-li dlužníkům zůstavitele uloženo plnit tímto způsobem jejich dluhy (§ 151, § 202 odst. 2).

(2) Do úschovy nelze přijmout hmotné movité věci, které:

- a) nelze uchovávat bez nebezpečí škody nebo nepoměrných nákladů,
- b) pro jejich velikost nebo povahu nelze uložit v kovové skříni soudu nebo soudního komisaře nebo u banky a nepodařilo se pro ně obstarat vhodného schovatele.³³

O přijetí peněz, cenných papírů a jiných hmotných movitých věcí vystaví soud nebo soudní komisař písemné potvrzení tomu, kdo je složil.³⁴

³¹ FIALA, R., DRÁPAL, L., a kol. *Občanský zákoník IV. Dědické právo (§ 1475–1720). Komentář. I. vydání.* Praha: C. H. Beck, 2015, 633 s. ISBN 978-80-7400-570-1. s. 509.

³² SVOBODA, J., KLIČKA O. *Dědické právo v praxi.* V Praze: C.H. Beck, 2014, 408 s. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-266-3. s. 228.

³³ ČESKÁ REPUBLIKA. Zákon č. 292 ze dne 27. září 2013 o zvláštních řízeních soudních (ve znění pozdějších předpisů). In: *Sbírka zákonů České republiky. 2013, částka 112, s. 3186-3256.* Dostupné také z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=z&id=26684>>. ISSN 1211-1244. § 281.

³⁴ ČESKÁ REPUBLIKA. Zákon č. 292 ze dne 27. září 2013 o zvláštních řízeních soudních (ve znění pozdějších předpisů). In: *Sbírka zákonů České republiky. 2013, částka 112, s. 3186-3256.* Dostupné také

„Soud nebo soudní komisař přijme peníze do úschovy tak, že je složitel vloží nebo převede na k tomu určený účet soudu, který je veden u České národní banky. Peníze do částky 20 000 Kč mohou soud nebo soudní komisař přijmout v hotovosti. Uloží je do kovové skříně soudu nebo soudního komisaře a nejpozději následující pracovní den je vloží na k tomu určený účet soudu. Jiné hmotné movité věci než peníze přijme soudní komisař a uloží je do své kovové skříně. Nedovoluje-li to velikost kovové skříně soudního komisaře nebo nebyl-li v době úschovy žádný notář pověřen, aby jako soudní komisař provedl úkony soudu prvního stupně v řízení o pozůstalosti, přijme věci do úschovy soud a uloží je do kovové skříně soudu. S ohledem na to, že do úschovy mnohou být složeny i vkladní knížky nebo vkladní listy, popřípadě cenné papíry, ZŘS stanoví určitá omezení ohledně úschovy těchto předmětů v kovové skříně soudního komisaře, nebo soudu. Do skončení řízení o pozůstalosti lze takto uschovat jen vkladní knížky nebo vkladní listy se zůstatky, které v jedné pozůstalostní věci nepřesahují v součtu 20 000 Kč, nebo cenné papíry, které v jedné pozůstalostní věci znějí (jde o jmenovitou hodnotu) na částku nepřesahující v součtu 20 000 Kč. Ostatní přijaté hmotné movité věci se předají nejpozději následující pracovní den do úschovy u banky. V kovové skříně soudu nebo soudního komisaře lze bez omezení uschovat drobné hmotné movité věci nepatrné ceny. Jiné hmotné věci (než peníze), které pro jejich velikost nelze umístit do kovové skříně soudního komisaře nebo soudu, lze přijmout do úschovy teprve poté, co bude pro jejich úschovu obstarán vhodný schovatel.“³⁵

„Jestliže byla závěra pozůstalosti nebo zajištění majetku patřícího do likvidační podstaty zrušeny ještě před skončením řízení o pozůstalosti, soudní komisař vydá uschované peníze, cenné papíry nebo jiné hmotné movité věci složiteli. Soudní komisař, nebo soud, pokud v době vydání úschovy nebyl žádný notář pověřen jako soudní komisař prováděním úkonů v řízení o pozůstalosti, vydají po skončení řízení o pozůstalosti úschovu tomu, komu podle pravomocného rozhodnutí soudu patří.“³⁶

3.2 Průběh dědického řízení

Po provedení prvotních úkonů v rámci dědického řízení (zjištění místně příslušného soudu, pověření notáře, případně závěry pozůstalosti, či přijetí úschovy) je k jeho řádnému průběhu nutné vymezit okruh účastníků, se kterými je nutné pozůstalost projednat. O této problematice pojednává zejména ZŘS.

3.2.1 Účastníci řízení

Účastníci řízení o pozůstalosti jsou ti, o nichž to zákon stanoví; pouze jim náleží právo zúčastnit se řízení.

Pozůstalostní řízení obsahuje specifickou definici účastníků řízení, a to v § 110 ZŘS a následujících.

Účastníky jsou:

---

z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=z&id=26684>>. ISSN 1211-1244. § 282.

³⁵ SVOBODA, J., KLIČKA O. Dědické právo v praxi. V Praze: C.H. Beck, 2014, 408 s. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-266-3. s. 226.

³⁶ SVOBODA, J., KLIČKA O. Dědické právo v praxi. V Praze: C.H. Beck, 2014, 408 s. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-266-3. s. 227.

- Ti, o nichž lze mít důvodně za to, že jsou zůstavitelovými dědici.
- Stát v případech, kdy má dědictví připadnout státu proto, že nedědí žádný dědic ani podle dědické smlouvy nebo závěti, ani podle zákonné dědické posloupnosti.

Na stát se v takovém případě hledí, jako by byl zákonný dědic.^{37 38}

„Právní úprava účastenství v první řadě sleduje, aby byly zjištěny osoby, které nakonec (podle usnesení o pozůstalosti) nabydou zůstavitelův majetek. Účastníky jsou proto ti, o nichž lze mít důvodně za to, že jsou zůstavitelovými dědici, popřípadě, pokud není žádný dědic na základě dědické smlouvy, závěti nebo zákona, je účastníkem řízení stát. S ohledem na rozšíření počtu dědických tříd na šest (§ 1635 až 1640 ObčZ) se celé řízení o pozůstalosti prodlouží, neboť bude potřeba postupně vyrozumět všechny v úvahu přicházející dědice o jejich dědickém právu, o možnosti uplatnit výhradu soupisu, a až poté, pokud nebude žádný dědic ani podle zákonné dědické posloupnosti, bude přicházet v úvahu stát.

Na stát se nově hledí jako na zákonného dědice, majetek nabývá jako odúmrtí. Stát však nemá právo odmítnout dědictví ani právo na odkaz.

Je zároveň nutné podotknout, že kromě státu může účastníkem být i vypravitel pohřbu, a to zejména, pokud zůstavitel zanechal majetek nepatrné hodnoty, či bez hodnoty.

Zároveň zákon jmenuje účastníky, kteří jimi jsou však pouze v části řízení (pokud nejsou povoláni zůstavitelem jakožto dědici, pak jsou účastníky celého řízení) Je to manžel zůstavitele, který je účastníkem, jde-li o rozhodnutí o právech a povinnostech ze společného jmění při zániku manželství smrtí zůstavitele, a neopominutelný dědic zůstavitele, který je účastníkem, jde-li v řízení o soupis pozůstalosti, určení obvyklé ceny pozůstalosti a o vypořádání jeho povinného dílu. Věřitel zůstavitele je účastníkem, jde-li v řízení o odloučení pozůstalosti nebo o soupis pozůstalosti, které navrhl. Všechny tyto osoby přestávají být účastníky řízení, jakmile se účel jejich účasti naplní.“³⁹

„Smyslem právní úpravy dědického řízení je snaha, aby v něm byli vypořádáni všichni v úvahu přicházející dědicové a všechen zůstavitelův majetek tak, aby přechod na dědice byl úplný, konečný a zamezilo se pozdějším žalobám zpochybňujícím závěry dědického řízení. Z tohoto důvodu osoby, o nichž lze mít důvodně za to, že jsou zůstavitelovými dědici, jsou pak účastníky po celou dobu řízení (i když nedědí), a tím jim zůstává zachováno i právo k podání řádných a mimořádných opravných prostředků.“⁴⁰

³⁷ ELIÁŠ, K. a SVATOŠ, M. Občanský zákoník: novelizované znění, redakční uzávěrka 26. 3. 2012, 320 s. Ostrava: Sagit, 2012. ÚZ. ISBN 978-80-7208-920-8. s. 145. § 1634.

³⁸ ČESKÁ REPUBLIKA. Zákon č. 292 ze dne 27. září 2013 o zvláštních řízeních soudních (ve znění pozdějších předpisů). In: Sbírka zákonů České republiky. 2013, částka 112, s. 3186-3256. Dostupné také z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=z&id=26684>>. ISSN 1211-1244. § 185 odst. 1, písm. h)

³⁹ SVOBODA, K., TLÁŠKOVÁ, Š., a kol. Zákon o zvláštních řízeních soudních: komentář. V Praze: C. H. Beck, 2015, 1054 s. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-297-7. s. 230.

⁴⁰ ČESKO. ÚSTAVNÍ SOUD. Nález Ústavního soudu sp. zn.: I. ÚS 261/03 [ze dne 9. listopadu 2005]. Dostupné také z WWW: <<http://nalus.usoud.cz/Search/GetText.aspx?sz=1-261-03>>.

3.2.2 Projednání dědictví a dodatečné projednání

Do chvíle zahájení projednávání soud, potažmo soudní komisariát, provedl předběžná šetření (lustrace v evidencích, zjištění majetku a jiných poměrů) a další úkony popsané v předešlých kapitolách a podkapitolách.

K samotnému projednání se nařizuje zásadně jednání, které je neveřejné. K tomuto úkonu se předvolávají dědicové, vykonavatelé závěti, případně další účastníci, jejichž práva nebo povinnosti jsou samotným projednáním dotčeny.

Při přípravě na jednání lze v řízení o pozůstalosti zejména objasnit, zda jsou splněny podmínky řízení, a přijmout opatření k odstranění zjištěného nedostatku podmínek řízení, poskytnout účastníkům potřebná poučení, pokusit se o uzavření dohody o vypořádání dědictví, nebo jiné dohody, která je v řízení o dědictví přípustná, nebo uložit účastníkům další procesní povinnosti potřebné k dosažení účelu řízení.

„Při předvolávání k samotnému jednání se postupuje podle občanského soudního řádu. Předvolání musí být doručeno v takové době, aby se předvolaní mohli k jednání náležitě připravit, zpravidla nejméně deset dnů předem (viz § 115 OSŘ).“⁴¹

Z toho vyplývá, že doba nejméně deseti dnů, uvažovaná v § 115 odst. 2 OSŘ, nemusí být k přípravě na jednání vždy dodržena.⁴²

„Jde-li o věci, v nichž jejich povaha a okolnosti případu nevyžadují rozsáhlejší přípravu, může být uvedena doba přiměřeně zkrácena“⁴³

Lhůty na přípravu na jednání se mohou účastníci také vzdát. Je však možné rozhodnout i bez projednání, a to v případě, kdy pozůstalost nabývá jediný dědic, který nemá námitky. Taktéž není třeba nařizovat jednání, pokud bude jediným účastníkem řízení vypravitel pohřbu.

3.3 Rozhodnutí o dědictví

Ve věci rozhodnutí o pozůstalosti je oprávněn rozhodovat pouze notář. Vždy je však v rozhodnutí uvedeno označení soudu, jehož jménem bylo rozhodnutí vydáno.

„Soud vydá rozhodnutí o dědictví, bylo-li zjištěno dědické právo a pozůstalostní jmění, byla-li splněna zůstavitelova nařízení, a bylo-li mu prokázáno, že byly splněny povinnosti vůči odkazovníkům, stanovené zákonem jako předpoklad pro potvrzení dědictví.“⁴⁴

Takové rozhodnutí se činí formou usnesení o dědictví, kterým se deklarují právní vztahy a je závazné pro všechny účastníky, případně jiné orgány státní správy.

⁴¹ SVOBODA, K., TLÁŠKOVÁ, Š., a kol. Zákon o zvláštních řízeních soudních: komentář. V Praze: C. H. Beck, 2015, 1054 s. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-297-7. s. 395.

⁴² ČESKOSLOVENSKO. Zákon č. 99 Národního shromáždění Československé socialistické republiky ze dne 17. prosince 1963, Občanský soudní řád (ve znění pozdějších předpisů). In: Sbirka zákonů Československé socialistické republiky. 1963, částka 56, s. 383-428. Dostupné také z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=1235>>. ISSN 1211-1244.

⁴³ ČESKÁ REPUBLIKA. KRAJSKÝ SOUD V HRADCI KRÁLOVÉ. Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové [ze dne 29. ledna 2002]. Dostupné také z WWW: <<https://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=njptembqgnpxg4s7geyv6427gm3tk&groupIndex=3&rowIndex=0#>>.

⁴⁴ SVOBODA, K., TLÁŠKOVÁ, Š., a kol. Zákon o zvláštních řízeních soudních: komentář. V Praze: C. H. Beck, 2015, 1054 s. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-297-7. s. 400.

„Výroky usnesení soudního komisaře (soudu) vydané v řízení o pozůstalosti, týkající se dědického práva (tj. určující, kdo je zůstavitelovým dědicem), jsou závazné pro každého (§ 27); ostatní výroky usnesení jsou závazné jen pro účastníky řízení (jejich právní nástupce) a v tomto rozsahu též pro všechny soudy, správní úřady a jiné orgány veřejné správy

Pro osoby, které se řízení o pozůstalosti nezúčastnily, nejsou závazné výroky usnesení soudu vydaných v řízení o pozůstalosti, týkající se majetku zařazeného do dědictví nebo dluhů dědictví.

Platí to nejen u osob, které ani účastníky být nemohly, ale také u osob, které účastníky dědického řízení být měly, avšak nebylo s nimi jednáno. Všechny tyto osoby mohou svá práva, která se týkají majetku nebo dluhů zůstavitele, uplatnit žalobou ve sporném řízení; to platí i ohledně majetku nebo dluhů, které byly zařazeny do soupisu aktiv nebo pasiv dědictví.

Žalovaným v takovémto sporu je dědic, který věc, právo nebo jinou majetkovou hodnotu anebo dluh podle výsledku řízení o pozůstalosti převzal. V případě, že předmětná věc, právo, jiná majetková hodnota nebo dluh nebyly v řízení o dědictví (dosud) projednány, musí být žaloba podána proti všem dědicům; tito dědici pak mají ve sporném řízení postavení tzv. nerozlučných společníků.“⁴⁵

3.3.1 Rozdělení pozůstalosti

Rozdělení pozůstalosti soudem (soudním komisařem) mezi dědice je novinkou, jedná se o jeden z případů, kdy notář jako soudní komisař dle ZŘS rozhoduje i ve sporných věcech.

Předpokladem rozdělení pozůstalosti soudem je, že:

1. Zůstavitel nezanechal poslední pořízení, ve kterém by určil, jak se má pozůstalost mezi více dědiců rozdělit.
2. Zůstavitel ani nepověřil třetí osobu, aby pozůstalost mezi více dědiců rozdělila.
3. Mezi dědici nedojde k dohodě o rozdělení pozůstalosti.
4. Mezi dědici není sporu, co do pozůstalosti náleží.
5. Dědicové požádají soud, aby mezi ně pozůstalost rozdělil (§ 1697 NOZ).

Pozůstalost se mezi dědice rozdělí v poměru podle jejich zákonných dědických podílů. Soud přitom dbá zájmů osoby pod zvláštní ochranou.

3.3.2 Odúmrť

„Odúmrť je starý institut, který má na našem území své kořeny ve středověku (odúmrtní právo panovníka). Občanský zákoník vyžaduje naplnění jediného předpokladu, totiž, že nedědí žádný dědic, a to jak z pořízení pro případ smrti, tak ani ze

---

⁴⁵ SVOBODA, K., TLÁŠKOVÁ, Š., a kol. Zákon o zvláštních řízeních soudních: komentář. V Praze: C. H. Beck, 2015, 1054 s. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-297-7. s. 403.

zákonné dědické posloupnosti. Je-li tento předpoklad splněn, můžeme hovořit o odúmrti, o tom, že dědictví připadne státu. Stát však nemá právo dědictví odmítnout.“⁴⁶

Jde zejména o případy, kdy:

- Zůstavitel neučinil žádné pořízení pro případ smrti.
- Zanechal pořízení, avšak to bylo shledáno neplatným.
- Nejsou zde žádné osoby – dědicové ze zákona.
- Dědicové sice existují, jsou však nezpůsobilými dědit (vydědění, negativní závěť).

Takto získaný majetek v rámci odúmrti následně získává Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových (dále jen „ÚZSVM“). Ten se také v případě, kdy se nenachází žádní dědicové ze zákona, a zůstavitel pořídil závěť, vyjadřuje, zdali tuto závěť shledává platnou a souhlasí s ní.

„Na stát se nově hledí jako na zákonného dědice, majetek nabývá jako odúmrtí. Stát však nemá právo odmítnout dědictví ani právo na odkaz. Vůči jiným osobám má stát stejné postavení jako dědic, kterému svědčí výhrada soupisu (§ 1634 ObčZ).

ObčZ totiž opustil koncepci odúmrti (caducum) ve veřejnoprávním pojetí jako výrazu práva státní majetkové výsosti vyplývajícího ze státní svrchovanosti. Problém původního pojetí (§ 462 ObčZ 1964) byl v tom, že práva a povinnosti založené odúmrtním nárokem státu nespádaly do oblasti dědického práva, ale do sféry práva veřejného, to vylučovalo aplikaci pravidel mezinárodního práva soukromého o kolizních normách dědického práva a znemožňovalo nabytí majetku českých státních občanů na cizím území státem jako dědicem. Z toho důvodu ObčZ státu nyní přiznává postavení zákonného dědice (§ 1634 odst. 2 ObčZ).

Změna postavení státu v dědickém řízení eliminuje případy, kdy zejména nemovitý majetek českých občanů v zahraničí připadá státu, na jehož území se nemovitost nachází, a nikoli České republice.“⁴⁷

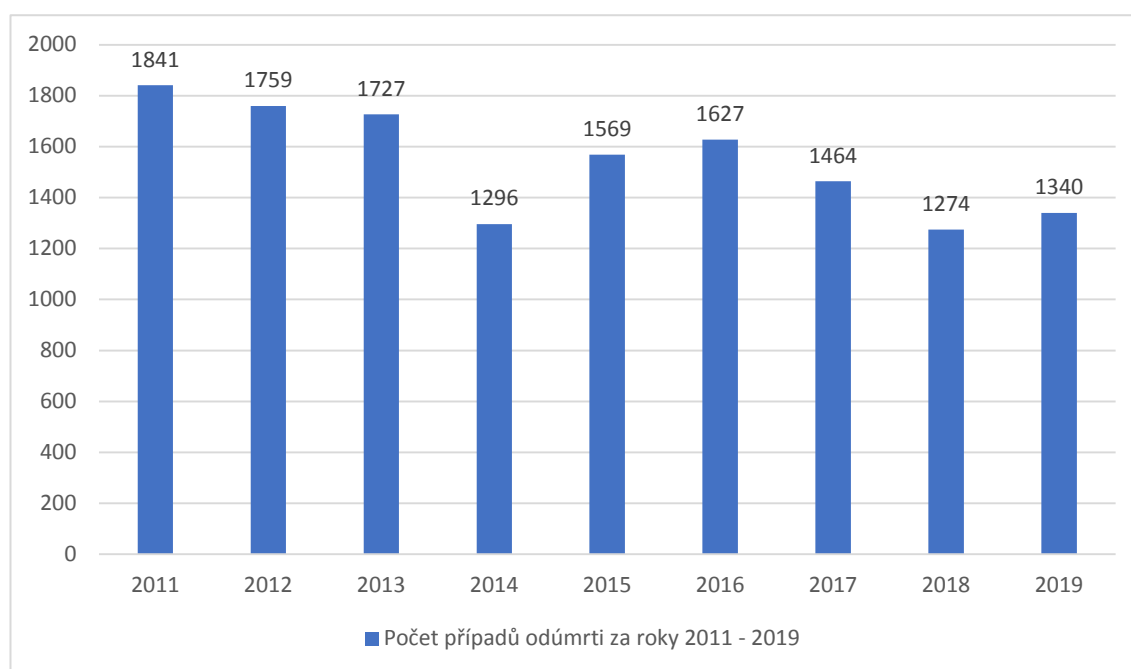
V případě, kdy se závěti ÚZSVM nesouhlasí, spočívá na potencionálním dědici prokázat, že tato závěť je platným titulem pro dědění.

Je vhodné uvést, že se jedná o značný majetek, který připadá každoročně státu z institutu odúmrti, o tom také svědčí následující graf, který vyobrazuje počet odúmrtí v letech 2011 až 2019.

⁴⁶ SVOBODA, J., KLIČKA O. Dědické právo v praxi. V Praze: C.H. Beck, 2014, 408 s. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-266-3. s. 149.

⁴⁷ SVOBODA, K., TLÁŠKOVÁ, Š., a kol. Zákon o zvláštních řízeních soudních: komentář. 2. vydání. V Praze: C. H. Beck, 2020, 1156 s. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-788-0. s. 253

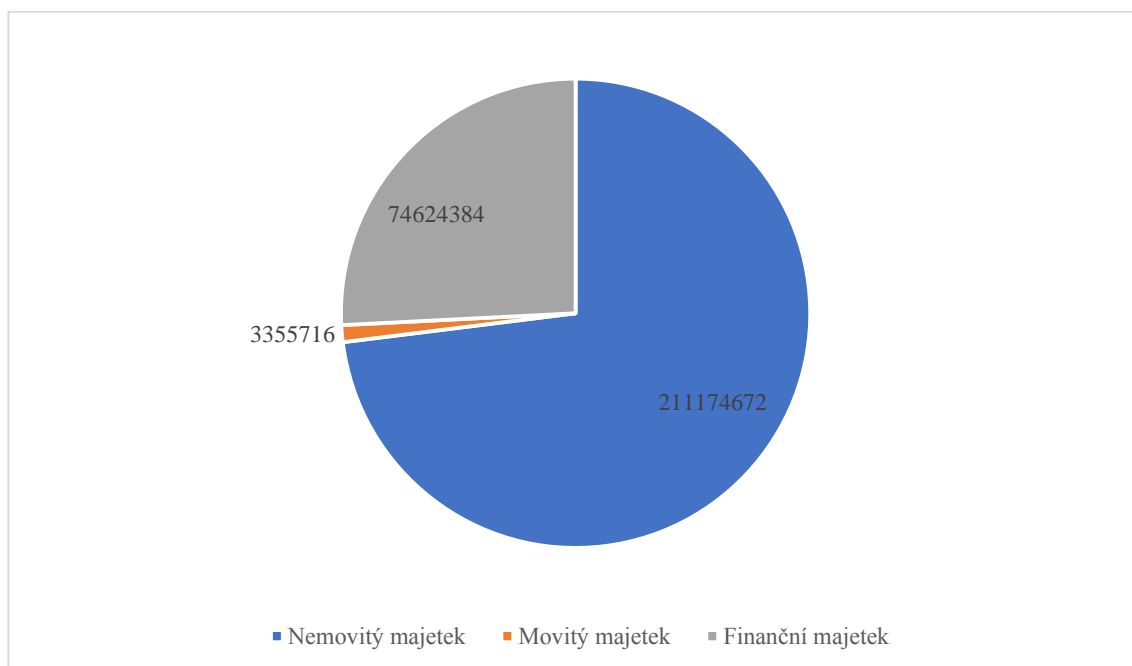
Graf 1: Počet případů odúmrti za roky 2011 až 2019⁴⁸

Majetek získaný z odúmrti pouze za rok 2019 činí v součtu 289 154 773,- Kč, z této částky připadá zhruba 73 % na nemovitý majetek, zhruba 26 % na finanční majetek v podobě hotovosti, cenných papírů a majetkových účastí (podíly v akciových společnostech aj.) a zhruba 1 % na movitý majetek, mezi který lze řadit osobní automobily, telefony, obrazy a další majetek.

⁴⁸ ÚŘAD PRO ZASTUPOVÁNÍ STÁTU VE VĚCÍCH MAJETKOVÝCH. ÚZSVM: *Výroční zpráva za rok 2019*, Praha: ÚZSVM 2020, 44 s., s. 27-28. Dostupný také z WWW: < https://uzsvm.cz/prilohy/2020/11/23/vyrocní_zprava_uzsvm_2019.pdf >

Graf 2: Majetek získaný z odúmrti za rok 2019⁴⁹

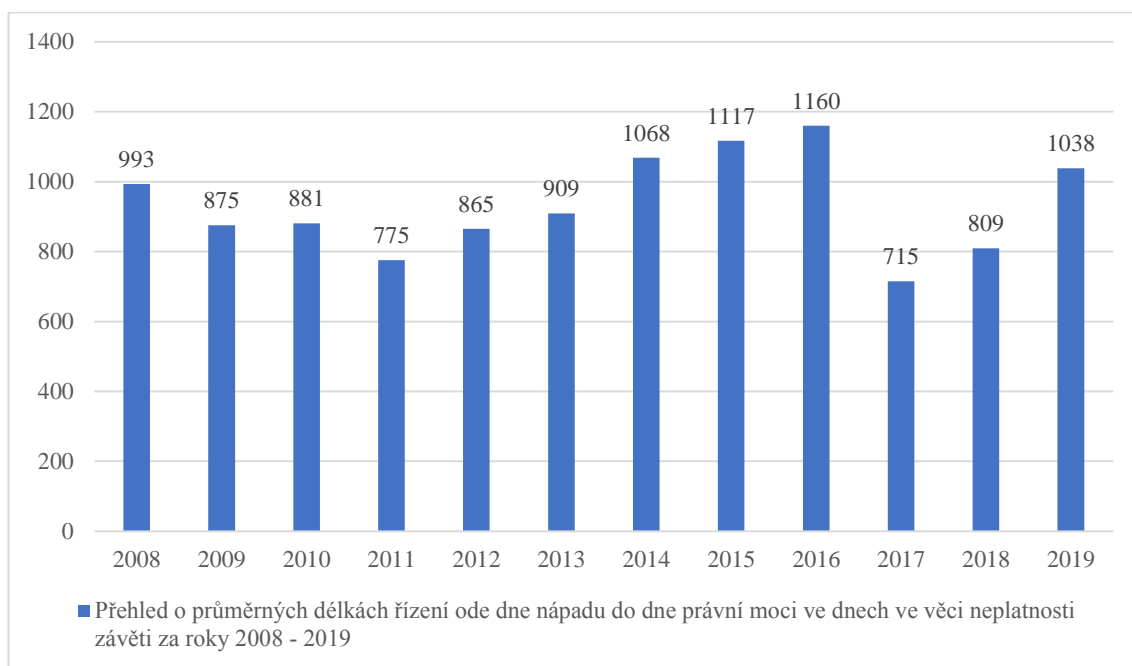

V případě, že zůstavitel zanechal pořízení, avšak toto shledává ÚZSVM neplatným, je nutné zahájit civilní řízení ve věci neplatnosti závěti. Níže uvedený graf pak znázorňuje celkovou délku takového řízení od roku 2008 do roku 2019, které ilustruje průměrnou dobu, po kterou není v dědickém řízení, jakožto nesporném, žádný posun.

⁴⁹ ÚŘAD PRO ZASTUPOVÁNÍ STÁTU VE VĚCÍCH MAJETKOVÝCH. ÚZSVM: *Výroční zpráva za rok 2019*, Praha: ÚZSVM 2020, 44 s., s. 27-28. Dostupný také z WWW: < https://uzsvm.cz/prilohy/2020/11/23/vyrocní_zprava_uzsvm_2019.pdf >

Graf 3: Přehled o průměrných délkách řízení ode dne nápadu do dne právní moci ve dnech ve věci neplatnosti závěti za roky 2008 až 2019⁵⁰

Dále je vhodné sdělit, že i přes všechna úskalí stát nemá nárok dědictví odmítnout, i když se nezdá, že samotné dědictví je předlužené. Stát pak ručí pouze do výše nabytého majetku z takového dědictví.

⁵⁰ ČESKO. MINISTERSTVO SPRÁVEDLNOSTI ČESKÉ REPUBLIKY. MŠCR: Statistické listy pro civilní agendu, Kód sestavy: S-SL-C, *Přehled o průměrných délkách řízení ode dne nápadu do dne právní moci ve dnech* [za roky 2014 až 2019]. Praha. Dostupný také z WWW: < <https://cslav.justice.cz/InfoData/prehledy-statistickych-listu.html> >

4 Empirická část

Po vypracování teoretické části práce se autor rozhodl identifikovat nedostatky skrze řízené rozhovory s odborníky na danou problematiku. Za specialisty autor práce považuje zejména vedoucí dědického oddělení při soudu prvního stupně, notáře a advokáta, a to s ohledem na prolínání jejich činností v průběhu dědického řízení od počáteční fáze, až do případného sporu.

Výstupy z těchto rozhovorů následně poslouží k ověření stanovených hypotéz. Účelem je zjistit, zda se odborníci v tomto odvětví práva setkávají s problémy, případně jaký dopad na dědické řízení tyto problémy mají.

4.1 Stanovení hypotéz

Z dosavadního výše uvedeného textu v teoretické části této práce, studia dostupných materiálů a z praxe autora vyplývá, že dědické řízení jako celek má následující nedostatky, které se autor pokusí verifikovat a případně z nich vyvozovat další závěry.

Hypotéza č. 1) Vydědění je fádně upravené zákonodárcem, v důsledku čehož tento úkon skýtá právní nejistotu pro zůstavitele ve vykonání jeho vůle někoho vydědit, byť ze zákonných důvodů.

Hypotéza č. 2) Zjišťování majetku zůstavitele je problematické, praxe je nejednotná a může být předmětem podvodných jednání, která mají případně na pozůstalost negativní dopad.

Hypotéza č. 3) Důkazní břemeno ve věci odúmrti jasně zvýhodňuje stát při případném sporu o majetek s potenciálním závětním dědicem.

Hypotéza č. 4) Určení data smrti, které je v gesci opatrovnického soudu, přímo negativně ovlivňuje délku a průběh dědického řízení, které je po dobu určování data smrti zablokováno.

Hypotéza č. 5) Dědické řízení je příliš dlouhé.

5 Řízené rozhovory

Řízený rozhovor se zakládá na kvalitativním výzkumu. Autor řízeného rozhovoru vybírá na jeho začátku téma a určí otázky, které se v průběhu rozhovoru mohou doplňovat a měnit dle potřeby.

Takový rozhovor je tvořen kladením otázek a získáváním odpovědí. Stěžejní je získání autentické odpovědi od respondenta. Rozhovor provádí pouze jediná osoba, přičemž je důležité, aby se jednalo o odborníka na danou problematiku.

Cílem je, aby dotazovaný vyjádřil svůj vlastní názor a pocit. Zároveň může samostatně navrhnout vztahy a souvislosti. Nikdy se nepředkládají (na rozdíl od strukturovaného rozhovoru) předem určené formulace odpovědí.

Hlavním smyslem těchto rozhovorů pro potřeby této práce je zjistit, zda dědické řízení a právo trpí nedostatky či nikoli a následně tyto výstupy porovnat s vlastními hypotézami.

Na níže kladené dotazy bude odpovídat notář, vedoucí dědického oddělení soudu a advokát. Všechny tyto osoby se v rámci své pracovní činnosti touto problematikou zabývají a mohou do této práce přinést nové kritické názory, které poslouží k ověření stanovených hypotéz.

5.1 Jednotlivé rozhovory

5.1.1 Vedoucí dědického oddělení Obvodního soudu pro Prahu 8, Agáta Hamerníková

1) Se kterými překážkami se v rámci dědického řízení při své práci nejčastěji setkáváte?

S nekomunikací dožádaných institucí. Pokud si vyžádáte jakoukoli zprávu, sdělení, výpis potřebný k dědickému řízení stává se vcelku často, že se dlouhou dobu čeká na odpověď. Dotyčná instituce se musí urgovat, což protahuje zbytečně řízení.

Z mého pohledu trvá dlouho také opatrovnické řízení, pokud jde o určení data smrti, které je potřebné pro zahájení úkonů v dědickém řízení, například vyžádání si zpráv z bank a podobně nebo schválení dohody za nezletilého. Pokud se dotážeme na stav opatrovnického řízení, abychom mohli stále se dotazujícím pozůstalým sdělit informaci, není nám zpravidla odpovězeno. Další překážka podle mě je neznalost spolupracujících osob o dalších postupech. Policie končí například odevzdáním úschovy po zemřelém na soud nebo vyšetřením úmrtí. Soud končí znalost předáním spisu notáři atd.

Další překážkou je dle mé zkušenosti přístup do Centrální evidence obyvatel, kdy já, notář a policie má naprosto jiné možnosti přístupu. Myslím, že by notář měl mít

přístup do rejstříků a evidence stejný jako má soud, ale ve skutečnosti tomu tak není. Co jsem viděla, má podle mě přístup jen k velice zjednodušené verzi, kdy nevidí a nemůže si prolustrovat všechny příbuzné, jak by potřeboval. Poté žádá o lustraci mě. Pokud ani já nejsem úspěšná, musíme žádat ministerstvo vnitra, které nám po dlouhé době odpoví, lustraci zašle a k tomu nám sdělí, že pokud se naše žádosti budou opakovat, nebude na ně brát zřetel, protože přístup máme také. Za mojí praxi se mi nepovedlo ministerstvu vysvětlit, že stejnou úroveň přístupových práv nemáme a co se týče například dodatečných projednání dědictví, kdy se lustrují osoby zemřelé před desítkami let, nemáme je šanci z našich přístupů zjistit.

2) *Kterou z nich považujete za nejzásadnější a proč?*

Z mého pohledu je to neznalost činností spolupracujících osob, tj. policie, soudu a notáře. Pozůstalé osoby jsou v 99 % naprosto neznalé a rozhozené z nastalé situace, kdy přijdou o blízkou osobu. Mají plno otázek, které by jim měly být zodpovězeny, ale v praxi to kolikrát funguje tak, že jsou stále odkazováni na další osoby, které jim možná dotaz zodpoví. To pak vyústí v to, že pozůstalí jsou naštvaní a zmatení, protože dostávají různé informace.

3) *Jaké důsledky v praxi tyto překážky mají?*

Často se jedná o nesprávné zodpovězení otázek ohledně následujícího postupu v řízení a zmatek. Výsledek je podle mě neprofesionální. Myslím, že by se dědické řízení mělo sjednotit, protože až na řízení jako takové, má každý soud, policie a notář jinou praxi v „ostatních“ úkonech (zpřístupňování bytů, úschovy atd.).

4) *Jaká opatření by podle vás bylo potřeba provést, aby tyto překážky byly odstraněny?*

Myslím, že by bylo vhodné čas od času udělat školení v základní rovině společné pro notářské kanceláře, soudy a příslušníky policie, kteří se s touto problematikou v praxi setkávají. Školení by nemuselo být nikterak obsáhlé, ale mělo by pojednávat o základních postupech nás všech, aby se spolupráce sjednotila, protože z mé praxe se pozůstalí často ptají mě na otázky, jež by měly být určeny policii, notáře na otázky pro soud a policie na celkový postup v řízení. Pozůstalé vždy zajímá, co bude kdy následovat, co můžou čekat. Ale tím, že každý z nás má jiný názor a praxi, nelze jim sdělit nic zásadního a často se jim dostává neúplných, nebo dokonce protichůdných informací. Školením by se možná zaručilo pro všechny zúčastněné povědomí o práci a postupech ostatních a všem by nám to osvětlilo plno věcí v praxi.

5) *Co podle vás nejčastěji brání tomu, aby bylo dědické řízení uzavřeno rychleji?*

Myslím, že je to v některých případech nečinnost dožádaných institucí, dlouhé lhůty například u opatrovnického řízení a v řízení, kdy je majetek v cizině, tak dožádání do ciziny a následné překlady z češtiny a zpět do češtiny. Pokud nám vůbec přijde odpověď.

5.1.2 Advokát, Mgr. Markéta Medřická

1) *Se kterými překážkami se v rámci dědického řízení při své práci nejčastěji setkáváte?*

Při své advokátní praxi se nejčastěji setkávám s problémem délky dědického řízení, a to zejména v situaci, kdy je projednáváno v rámci soudního řízení. Dále se domnívám, že by notář měl plnit v rámci projednání dědictví více jako mediátor a mohl by tak přispět ke smírnému, tj. ve svém důsledku rychlejšímu a efektivnějšímu, výsledku dědického řízení. Dále se setkávám s problematikou právní nejistoty v rámci institutu vydědění, kdy podle mého názoru současná právní úprava neumožňuje zůstaviteli, který se pro vydědění rozhodne, aby měl postaveno na jisto, že jeho vůle bude po jeho smrti skutečně vykonána.

2) *Kterou z nich považujete za nejzásadnější a proč?*

Určitě délku dědického řízení, a to z důvodu právní nejistoty dědiců ve smyslu určení jejich vlastnických práv k majetku po zůstaviteli a nemožnosti disponovat s tímto majetkem.

3) *Jaké důsledky v praxi tyto překážky mají?*

Ztrátu hodnoty majetku po zůstaviteli.

4) *Jaká opatření by podle vás bylo potřeba provést, aby tyto překážky byly odstraněny?*

Přenést prakticky veškeré pravomoci v rámci dědického řízení na notáře. V právním řádu zcela změnit princip vydědění, a to tak, že by budoucí zůstavitel, který se pro vydědění rozhodne, musel tento úkon učinit výlučně u notáře, a to formou notářského zápisu, kdy by musel prokázat jednu z podmínek vydědění listinnými důkazy. O tom, zda tomuto „požadavku“ notář vyhoví, by rozhodoval pouze na základě tvrzení a listinných důkazů budoucího zůstavitele ve lhůtě XY dnů ode dne sepsání notářského zápisu, obdobně, jako je tomu v případě návrhu na vydání předběžného opatření.

5) *Co podle vás nejčastěji brání tomu, aby bylo dědické řízení uzavřeno rychleji?*

Neefektivní vedení řízení ze strany notářů a dlouhé lhůty pro nařízení jednání u notáře/soudu.

5.1.3 Notář, JUDr. Ing. Michael Sáblik

1) *Se kterými překážkami se v rámci dědického řízení při své práci nejčastěji setkáváte?*

Překážek je více, ale v rámci své činnosti se často potýkám s problematikou nově zavedeného soupisu pozůstalosti, resp. s tím, že pokud dědic výhradu soupisu majetku neuplatní, odpovídá za dluhy zůstavitele v neomezeném rozsahu. Pokud si tedy dědicové nejsou stoprocentně jistí tím, že zůstavitel žádné dluhy neměl, je určitě na místě, aby výhradu soupisu uplatnili. Pak se ale musí kvalifikovaným způsobem tento soupis provést. Při tom se zejména využívá toho, že soupis je možné nahradit společným prohlášením dědiců o pozůstalostním majetku. Pokud ale takový postup není možný, musí se provádět soupisy majetku na místě samém, což způsobuje časové zdržení a pro osoby, které výhradu soupisu uplatní, to znamená i povinnost hradit náklady takového soupisu.

2) Kterou z nich považujete za nejzásadnější a proč?

Jedním z dalších a z mého pohledu nejzásadnějších problémů je skutečnost, že v případě, kdy je majetek jen nepatrný, nebo dokonce nulové hodnoty, a pozůstalostní řízení by tak bylo možné ukončit zastavením, a tento majetek vydat tomu kdo se postaral o pohřeb, pak tomuto postupu velmi často tomu brání skutečnost, že ten, kdo se postaral o pohřeb, s tímto vydáním majetku nesouhlasí. Nelze se tomu divit v případě, kdy nepatrný majetek zahrnuje vybavení bytu v mizivé hodnotě a pokud by tento majetek vypravitel pohřbu přijal, bere tím na sebe povinnost si toto bytové zařízení převzít, tedy byt vyklidit. Pokud se tak nestane, může mu vlastník bytu účtovat skladné a ušlý výdělek, protože do vyklizení bytu tento byt nemůže pronajímat.

Bohužel vypravitelé pohřbu odmítají vydání majetku i v případě, že tento majetek tvoří například pouze věci zanechané v nemocnici a žádné povinnosti jim s vydáním majetku neplynou. Důvodem, proč si vypravitelé pohřbu tento majetek odmítají převzít, je zejména neznalost právních předpisů.

Často se stává, že vypravitel pohřbu prohlásí, že mu jeho právník řekl, že si z dědictví nesmí nic vzít, jinak bude odpovídat za dluhy. Notář mu pak může dlouze vysvětlovat, že vypravitel pohřbu za žádné dluhy v tomto případě neodpovídá, protože on sám je v tomto případě věřitelem s nárokem na proplacení pohřebních výdajů a tímto majetkem jsou mu tyto náklady alespoň částečně hrazeny. Bohužel v mnoha případech se vypravitele pohřbu nepodaří přesvědčit a ten s vydáním nepatrného majetku nesouhlasí.

Bohužel většinou tím, kdo si jako vypravitel pohřbu odmítá nepatrný majetek převzít, jsou obce, které se postaraly o pohřeb. V jejich případě je to ale spíše neochota pracovníků majtkového oddělení se s tímto nepatrným majetkem dále zabývat, tedy zejména ho prodat. Obce tak činí i přesto, že tento jejich postoj je pro ně ekonomicky nevýhodný. Pokud je totiž řízení zastaveno a obcím je vydán nepatrný majetek, mohou žádat stát, aby jim uhradil tu část pohřebních nákladů, která jim nebyla zaplacená.

Pokud ale řízení tímto způsobem ukončeno není, nemohou dále požadovat nic.

Objevil se i názor jednoho ze soudců vyšších soudů, že by snad bylo možné v případě, že si vypravitel pohřbu odmítne převzít nepatrný majetek, pozůstalostní řízení ukončit s tím, že soud tento majetek vydá přímo státu. To ale neodpovídá současným právním předpisům, a proto tento postup není možné uplatnit.

3) Jaké důsledky v praxi tyto překážky mají?

Pro pozůstalostní řízení výše uvedené ve většině případů znamená, že řízení bude probíhat velmi dlouho. Notář totiž musí dohledat všechny případné dědice všech šesti dědických tříd, tyto poučit o jejich dědických právech, přičemž všichni dědictví odmítají, neboť jako dědicové by odpovídali za případné dluhy zůstavitele. V mnoha případech jsou dědicové nezletilí a právní jednání jejich zákonných zástupců, kteří za ně dědictví odmítají, musí schválit příslušný soud. To způsobí, že někdy takové řízení probíhá i několik let, aby na jeho konci soud rozhodl, že takový nepatrný majetek připadá státu, protože všichni zákonní dědicové dědictví odmítli.

4) Jaká opatření by podle vás bylo potřeba provést, aby tyto překážky byly odstraněny?

a) Měl by být odstraněn institut soupisu pozůstalosti, resp. výhrady soupisu pozůstalosti.

b) Měla by být vyřešena situace, kdy vypravitel pohřbu nesouhlasí s vydáním nepatrného majetku a řízení proto není možné zastavit. Možným řešením je například upravit, že pokud je majetek v pozůstalosti nepatrné nebo nulové hodnoty a vypravitel pohřbu nesouhlasí s jeho vydáním, je možné řízení zastavit a tento majetek vydat státu. Velkým usnadněním postupu v pozůstalostním řízení by bylo případně zákonem stanovit, že pokud je vypravitelem pohřbu obec, je možné řízení zastavit a tento majetek jí vydat, přičemž se její souhlas nevyžaduje.

c) Měla by být zkrácena lhůta, která se stanovuje pro přihlášení neznámého dědice nebo dědice neznámého pobytu. Jako zcela postačující se podle mého názoru jeví lhůta jednoho měsíce, která se uplatňovala podle právních předpisů do roku 2013. Jak jsem již říkal, je velmi malá pravděpodobnost, že se soudu takový dědic přihlásí a jedná se tak pouze o značné prodlužování řízení. Navíc takový dědic, který se ve lhůtě nepřihlásí, o své dědické právo nepřichází, pouze k němu soud v řízení o pozůstalosti nepřihlíží. Podle současné právní úpravy není ani stanoveno, že se nárok dědice promlčuje po třech letech od pravomocného skončení řízení, jako tomu bylo podle dřívější právní úpravy, takže zkrácením této lhůty nejsou nijak zkracována práva takového dědice.

5) Co podle vás nejčastěji brání tomu, aby bylo dědické řízení uzavřeno rychleji?

Nejčastější překážkou, bránící rychlejšímu ukončení pozůstalostních řízení je neúměrně dlouhá lhůta, která se stanovuje pro to, aby se neznámý dědic nebo dědic neznámého pobytu přihlásil soudu. Pokud se totiž mezi dědici zjistí takový dědic, musí soud vyvěsit na úřední desce soudu usnesení, ve kterém mu ustanoví opatrovníka a takového dědice vyzve, aby se soudu přihlásil ve lhůtě, která nesmí být kratší než 6 měsíců od vyvěšení usnesení na úřední desce soudu. Po tuto dobu je vlastně dědické řízení blokováno. Z vlastních zkušeností vím, že se prakticky nikdy takový dědic nepřihlásí, zejména pokud se jedná o dědice vyšších dědických tříd, který se se zůstavitelem roky nestýkal a ani neví, že zemřel. To, že by někdo četl usnesení na úřední desce soudu se nedá předpokládat.

5.2 Ověření hypotéz a zhodnocení rozhovorů

Hypotéza č. 1) *Vydědění je fádně upravené zákonodárcem a tento úkon skýtá právní nejistotu pro zůstavitele ve vykonání jeho vůle někoho vydědit, byť ze zákonných důvodů.*

Institut vydědění v dosavadní podobě neposkytuje dostatečnou právní jistotu zůstaviteli.⁵¹

Hypotéza č.2) *Zjišťování majetku zůstavitele je problematické, praxe je nejednotná a může být předmětem podvodných jednání, které mají na majetek negativní dopad.*

Již z teoretické části práce vyplynula skutečnost, že praxe soudů již při zahájení řízení⁵² není jednotná ve věci určení dokumentu na základě, kterého se řízení zahájí. Je pak otázkou, co se děje s majetkem v mezidobí, než je řízení zahájeno.

Další souvislost má závěra pozůstalosti, která je učiněna výhradně na požádání potencionálního dědice⁵³. Opět je zde otázkou, co se děje s majetkem, který nepodléhá závěře majetku.

Hypotéza č.3) *Důkazní břemeno ve věci odúmrti jasně zvýhodňuje stát při případném sporu o majetek s potencionálním závětním dědicem.*

Tato hypotéza, byť nevyplývá z rozhovorů, vyplývá z obsahu⁵⁴ teoretické části této práce, proto se jí autor hodlá i nadále věnovat.

Hypotéza č.4) *Určení data smrti, které je v gesci opatrovnického soudu přímo negativně ovlivňuje délku a průběh dědického řízení, které je po dobu určování data zablokováno.*

Z rozhovoru⁵⁵ s vedoucí dědického oddělení vyplývá, že určení data smrti je problémem i pro dědické oddělení, a to i přes fakt, kdy se jedná o týž soud. V rámci jedné instituce pak jde i o špatnou komunikaci mezi jednotlivými odděleními. Pro účastníka řízení je pak celá situace zmatečná, neboť stěží pozná rozdíl mezi opatrovnickým a dědickým řízením v rámci pozůstalostního řízení. Z pohledu účastníka se tak může jednat pouze o prodloužení ze strany daného soudu.

Hypotéza č. 5) *Dědické řízení je příliš dlouhé.*

Názory všech dotazovaných se obecně protínaly zejména v otázce příliš dlouhých lhůt, které mají negativní dopad na dědické řízení jako celek.

Ačkoli byly všem respondentům položeny stejné otázky, z odpovědí v rámci řízených rozhovorů vyplývá, že se v rámci své činnosti v oboru dědictví potýkají s různými typy problémů.

Výše uvedené je známka toho, že v rámci dědického řízení je spousta problémů, které celý proces prodlužují a náprava, či odstranění alespoň některých z nich by vedla ke zkrácení celkové délky řízení.

V případě vedoucí dědického oddělení se jedná především o dlouhou čekací dobu v případě dotazů směřovaným jiným institucím, jakými mohou být například

⁵¹ Rozhovor s paní Mgr. Markétou Medřickou, samostatnou advokátkou, kapitola 5.1.2, str. 37

⁵² Kapitola 3.1, str. 22-23

⁵³ Kapitola 3.1.4, str. 27

⁵⁴ Kapitola 3.3.2, str. 32-33

⁵⁵ Rozhovor s paní Agátou Hamerníkovou, vedoucí dědického oddělení, kapitola 5.1.1, str. 35-36

banky či ministerstvo vnitra v případě lustrací. Zde je nutné podotknout, že tato situace by byla vyřešena pouhým přidělením přístupu soudu do příslušných databází, kdy by se snížila časová prodleva mezi jednotlivými úkony. Je však nutné zvážit i rizika s tím spjatá, jako například vyšší riziko zneužití osobních údajů.

Dalším dotazovaným byla advokátka, která také spatřuje největší problémy v délce řízení, přičemž na tento problematický aspekt poukazuje jak vedoucí dědického oddělení, tak i následně notář. Je tedy vskutku na místě se s tímto úskalím vypořádat, neboť negativně ovlivňuje celý průběh dědického řízení.

Advokátka v rozhovoru poukazovala také na právní nejistotu účastníků řízení, kdy nikdo nemůže do doby pravomocného usnesení nakládat s majetkem, který je předmětem dědického řízení. Dobrým příkladem by zde mohla být matka samoživitelka, která ačkoliv má platný dědický nárok a je ve finančně tíživé situaci, marně čeká na výsledek dědického řízení, ke kterému může dojít až za několik let.

Posledním dotazovaným byl notář, který poskytl velmi obsáhlý popis problémů v dědickém řízení, které ho při výkonu činnosti trápí a potýká se s nimi. Co se týče institutu soupisu pozůstalosti, na který notář poukazoval, skutečně se jeví jako nadbytečný zejména pro jeho časovou náročnost, nestálou praxi a jeho dopad náklady řízení. Dalším zmiňovaným problémem byla zbytečně dlouhá lhůta pro přihlášení neznámého dědice, který však o dědické právo nepřichází, ani v případě uplynutí 6 měsíců od vydání vyhlášky, jen k němu nebude přihlíženo. Nová úprava, která změnila původní měsíční lhůtu na půlroční, se zde jeví jako neefektivní, protože prodlužuje řízení až o několik měsíců.

6 Největší nedostatky českého dědického řízení a návrh jejich řešení

V průběhu zpracovávání této práce autor postupně došel k závěru a ověřil, že nynější právní úprava, která upravuje problematiku dědictví skutečně trpí nedostatky, přičemž o některých z nich vypovídají i řízené rozhovory. Nyní se pokusí tyto nedostatky identifikovat, popsat jejich dopad na průběh dědického řízení a navrhnout jejich možná řešení.

6.1 Identifikace a popis největších nedostatků dědického řízení

1) Vydědění

I přes fakt, kdy NOZ klade důraz na autonomii vůle zůstavitele, v okamžiku, kdy zůstavitel vydědí potenciálního dědice z legitimních a zákonem stanovených důvodů, může být tento úkon napadán vyděděncem u soudu.

Soud se však nezřídka ocitne v důkazní nouzi, neboť zůstavitel se už vyjádřit nemůže a vyděděncem popírá, že by spáchal vůči zůstaviteli cokoli, pro co by nemohl dědit.

2) Zjišťování majetku zůstavitele

Notář ani soud nemají povinnost zjišťovat veškerý majetek zůstavitele, tudíž nemusí být všechn zjištěn, případně je zatajen účastníky řízení i přes fakt, že účastníků v řízení může být více a práva některého z nich mohou být takovým jednáním dotčena, či zkrácena.

3) Odúmrť a důkazní břemeno

V případě, kdy existuje dědic pouze ze závěti, se stát (ÚZSVM) musí vyjádřit, zdali se závětí ve prospěch závětního dědice souhlasí či nikoli. Už tato situace je absurdní s ohledem na fakt autonomie vůle zůstavitele.

Důležitým faktem je, že v případě, kdy stát neuzná závět zůstavitele, musí závětní dědic podat žalobu a dokazovat, že je oprávněn dědit.

Zde je nutné se pozastavit nad důkazním břemenem jako takovým, kdy se v občanskoprávním soudním řízení běžně užívá pravidlo, kdy se k podání obžaloby vyzývá vždy strana, jejíž právo se jeví jako slabší. Stejně je tomu tak i v dědickém řízení, kdy účastníci rozporují například platnost závěti. Je však nutné podotknout, že v tuto chvíli se jeví jako slabší právo státu, neboť nedisponuje žádným dědickým titulem a nemůže ani unést důkazní břemeno ve smyslu prokázání svých tvrzení, neboť není schopen zpětně určit, zda šlo o zůstavitelovu vůli, či nikoliv.

4) Opatrovnické řízení – určení data smrti

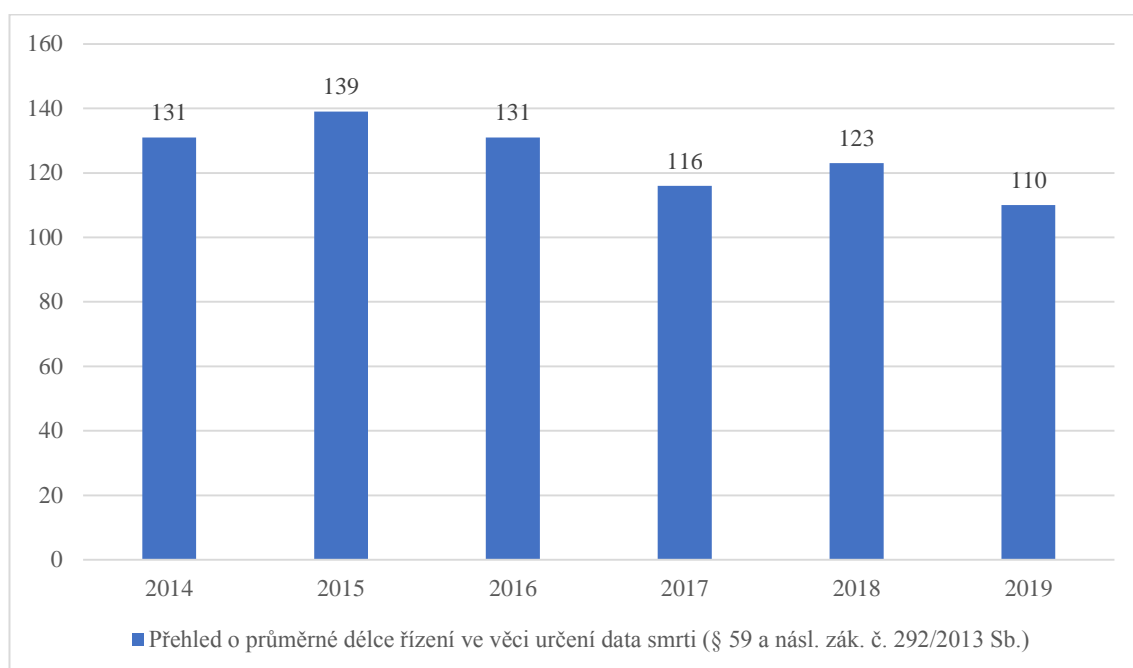
Pokud je zemřelý neznámého data úmrtí, musí opatrovnický soud rozhodnout o datu úmrtí. K tomu mu slouží podklady jako:

- Dotazy pošty (kdy si zemřelý naposledy převzal poštu)

- Dotazy České správě sociálního zabezpečení
- Dotazy Policii ČR
- Dotazy příbuzným, sousedům, známým, aj. (kdy s ním naposledy mluvili)
- Jako hlavní však slouží lékařská zpráva ze soudního lékařství (z pitvy)

Pro ilustraci délky takového řízení autor přikládá níže uvedený graf, který poukazuje celorepublikový průměr délky řízení ve věci určení data smrti dle § 59 a násl. ZŘS.

Graf 4: Přehled o průměrné délce řízení ve věci určení data smrti (§ 59 a násl. zák. č. 292/2013 Sb.) za roky 2014 až 2019 ve dnech⁵⁶

Z grafu je zřejmé, že jen samotné řízení ve věci určení data smrti protahuje dědické řízení v průměru o 4 měsíce. Byť je zřejmé, že postup opatrovnického oddělení bude v případě určení data smrti žádoucí, zpravidla se stává, že se datum neliší od data uvedeného na listu o prohlídce zemřelého, případně se v malé části případů datum liší o jeden či dva dny.

Pokud lékař (koroner), provádějící prohlídku zemřelého, vyhotovující protokol o prohlídce zemřelého stanoví přibližné datum úmrtí, proč nelze s tímto datem v rámci dědického řízení pracovat?

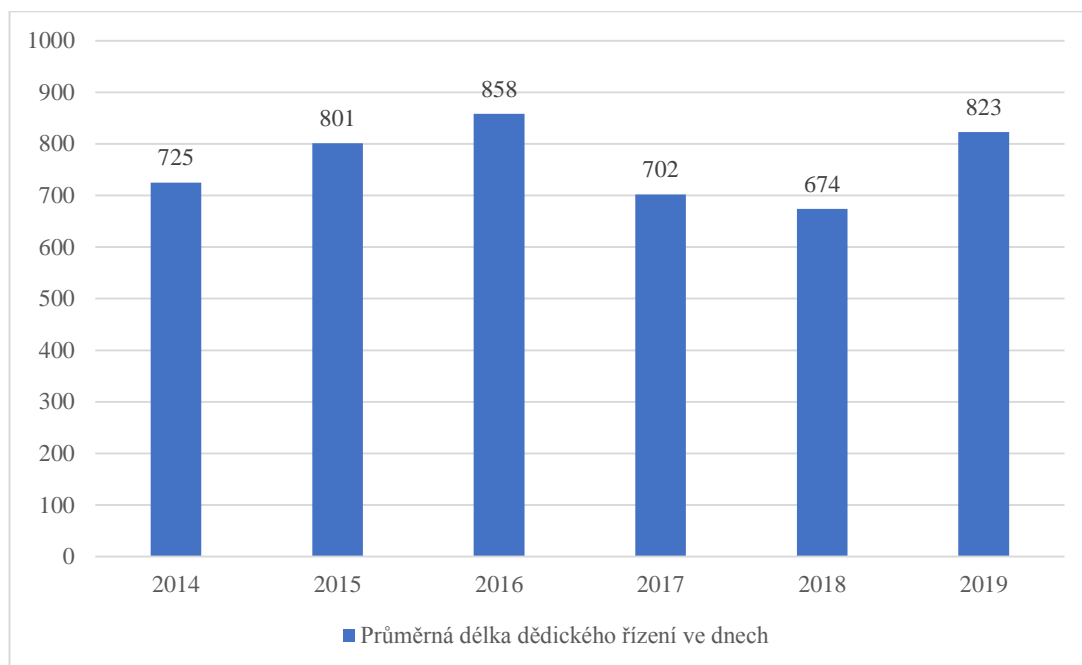
5) Zdlouhavost dědického řízení

Všechna v této práci vyjmenovaná úskalí, zejména pak ve věci určení data smrti, zjišťování majetku zůstavitele, či jen špatné spolupráce dotčených orgánů státní správy

⁵⁶ ČESKO. MINISTERSTVO SPRAVEDLNOSTI ČESKÉ REPUBLIKY. MŠCR: Statistické listy pro civilní agendu, Kód sestavy: S-SL-O, *Přehled o průměrných délkách řízení ode dne nápadu do dne rozhodnutí soudu I. stupně ve dnech podle předmětu a výsledku* [za roky 2014 až 2019]. Praha. Dostupný také z WWW: < <https://cslav.justice.cz/InfoData/prehledy-statistickych-listu.html> >

pak vedou k průtahům v dědickém řízení. Tento fakt vyplynul jak z rozhovorů, tak ze statistických dat uveřejněných na stránkách Ministerstva spravedlnosti ČR.

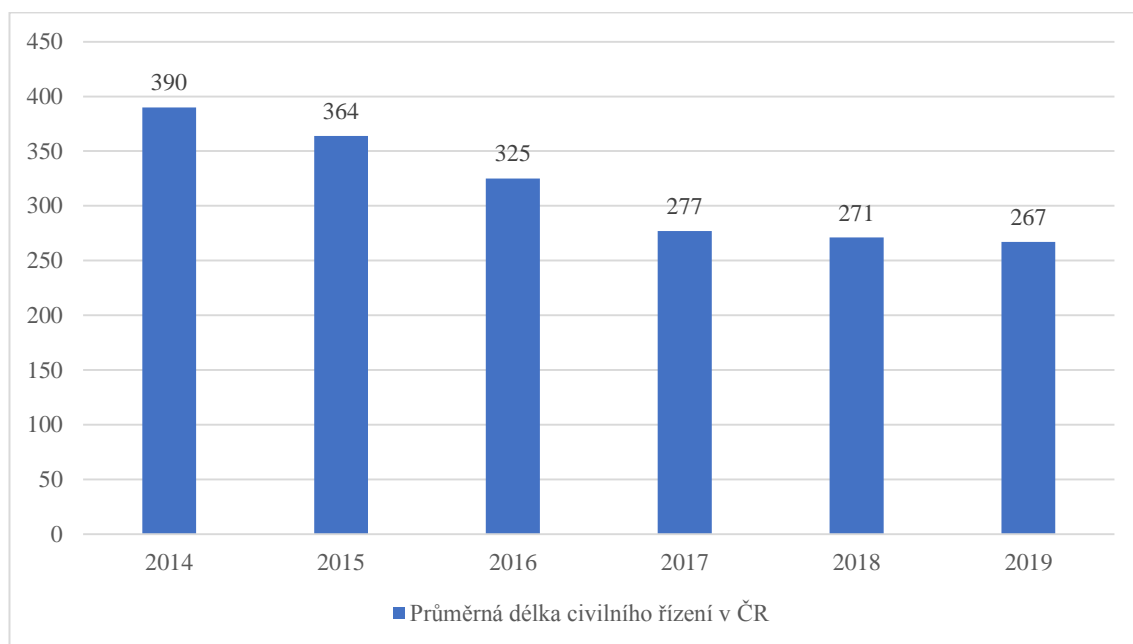
Graf 5: Přehled o průměrných délkách dědického řízení ode dne nápadu do dne právní moci ve dnech za roky 2014 až 2019⁵⁷

Dědické řízení je jakožto civilní řízení ve srovnání s jinými druhy civilního řízení obecně třikrát delší. Tento jev není, byť se v průběhu dědického řízení lze setkat s úskalími, žádoucí. Pro srovnání se níže nachází graf, který ukazuje přehled o průměrných délkách civilního řízení obecně v ČR.

⁵⁷ ČESKO. MINISTERSTVO SPRÁVEDLNOSTI ČESKÉ REPUBLIKY. MŠČR: Statistické listy pro civilní agendu, Kód sestavy: S-SL-C, *Přehled o průměrných délkách řízení ode dne nápadu do dne právní moci ve dnech* [za roky 2014 až 2019]. Praha. Dostupný také z WWW: < <https://cslav.justice.cz/InfoData/prehledy-statistickych-listu.html> >

Graf 6: Přehled o průměrných délkách civilního řízení ode dne nápadu do dne právní moci ve dnech za roky 2014 až 2019⁵⁸

Průměrná délka civilního řízení má klesající tendenci, kdy se spolu s novou úpravou v podobě NOZ evidentně snižuje doba potřebná k vyřízení civilní agendy soudů. Oproti tomu agenda dědická, přestože měla letech 2017 a 2018 klesající tendenci, nabrala v roce 2019 vcelku strmý nárůst, a to meziročně o 22 %. Tento výsledek vypovídá o zanevření na zefektivnění dědického řízení jako celku.

6.2 Dopad nedostatků na průběh dědického řízení

1) Vydědění

Autonomie vůle se zdá být nefunkční, zůstavitel nikdy nemá jistotu, že úkon vydědění, který učinil, byť u notáře, bude dostatečným pro jeho realizaci po zůstavitelově smrti.

2) Zjišťování majetku zůstavitele

Nedostatečné zjištění majetku může vést k jeho neprojednání a zvyšuje se riziko jeho odcizení, zatajení, krádeže či v případě nemovitosti k nadměrnému opotřebení. Všechny tyto skutečnosti vedou ke ztrátě hodnoty majetku, který je předmětem dědického řízení.

Pro zajímavost lze uvést, že s výše uvedenými negativními jevy v rámci zjišťování majetku zůstavitele je nejvíce spjat trestný čin podvodu dle § 209 trestního zákoníku, ve znění pozdějších předpisů.

„Objektem tohoto trestného činu jsou vlastnické vztahy, respektive cizí majetek, přičemž ochrana majetkových práv se poskytuje bez ohledu na druh a formu vlastnictví.

⁵⁸ ČESKO. MINISTERSTVO SPRÁVEDLNOSTI ČESKÉ REPUBLIKY. MŠCR: Statistické listy pro civilní agendu, Kód sestavy: S-SL-C, *Přehled o průměrných délkách řízení ode dne nápadu do dne právní moci ve dnech* [za roky 2014 až 2019]. Praha. Dostupný také z WWW: < <https://cslav.justice.cz/InfoData/prehledy-statistickych-listu.html> >

*Z hlediska objektivní stránky je trestný ten, kdo ke škodě cizího majetku sebe nebo jiného obohatí tím, že uvede někoho v omyl nebo využije něčího omylu nebo zamlčí podstatné zkušenosti a způsobí tak na cizím majetku škodu.*⁵⁹

3) Odúmrť a důkazní břemeno

Pouhý nesouhlas úředníka ÚZSVM se závětí zůstavitele může vyústit až k odúmrti. Oprávněná osoba, kterou zůstavitel povolal, nedědí nic, oproti tomu stát, který nebyl povolán dědí vše.

Zůstavitel má však více možností, jakými může projevit svou poslední vůli. Nejvhodnějším a nejméně rizikovým způsobem se jeví pořízení závěti u notáře, neboť má nejvyšší právní sílu. Zůstavitel v případě, kdy pořídí vlastnoruční či jinou závěť vystavuje potenciální dědici riziku, že jeho majetek bude doslova viset na rozhodnutí úředníka ÚZSVM.

Dalším úskalím je pak případná doba trvání sporu o neplatnost závěti, jak uvádí graf na straně 31.

V případě, kdy úředník ÚZSVM bude platnost závěti rozporovat, je výsledek dědického řízení nejasný. Z uvedeného grafu pak vyplývá, že po přijetí nové právní úpravy strmě narostla doba pro rozhodnutí ve věci neplatnosti závěti. Od přijetí nové právní úpravy činí doba pro rozhodnutí v průměru 984 dní. Po tuto dobu je majetek bez výlučného vlastníka a opět je náchylný k odcizení, krádežím, nadměrnému opotřebení a dalším negativním jevům s tím spojeným.

4) Opatrovnické řízení – určení data smrti

Notář/soud je vázán přesným datem úmrtí uvedeným v úmrtním listě. S tímto datem může následně činit dotazy bankám, projednávat dědictví a činit další nezbytné úkony.

Nejenže opatrovnické řízení ve věci určení data smrti trvá minimálně půl roku a vyvěšuje se mj. vyhláška (na kterou zpravidla nikdo nereaguje), ale v kombinaci s nezjištěným majetkem zůstavitele jde o naprosto nevhodnou kombinaci, která může být až návodná k odcizení majetku.

Dopady v tomto případě jsou hlavně časové, kdy se soud ve věci data úmrtí zpravidla ztotožní se závěry soudní pitvy. Celé řízení se v takovém okamžiku jeví jako nadbytečné a byrokratické.

5) Zdlouhavost dědického řízení

Dopady ve věci zdlouhavosti řízení doléhají na každého účastníka, kdy tento nemůže plně disponovat s majetkem, který je dědickým řízením postižen.

Například v případě, že manželé měli ve vlastnictví nemovitost, na kterou čerpali hypoteční úvěr a jeden z manželů (zůstavitel) vlastnil další nemovitost, ze které se tento úvěr hradil (pronájem), nemůže v případě úmrtí manžel zůstavitele, jenž nebyl vlastníkem pronajímané nemovitosti vybírat nájemné, disponovat s nemovitostí či s účty. Dostává se tak do dluhové pasti, kdy je odkázán na ochotu a pochopení

---

⁵⁹ SCHELLEOVÁ, I. Dědictví a dědické právo. Brno: Computer Press, 2007, 228 s. Právo pro denní praxi (Computer Press). ISBN 978-80-251-1659-3. s. 207

pracovníků bank, bytových družstev a jiných institucí, kde teoreticky může narůstat zůstavitelův dluh.

Negativní dopady však nejsou jen na straně dědiců, mohou nastat i v případě, že zemře nájemník v pronajímané nemovitosti. Pronajímatel nemůže nemovitost pronajmout, protože byt je zpravidla zapečetěn a čeká se na ukončení dědického řízení. Majetek v takové nemovitosti pak je vydán oprávněným dědicům, případně vypraviteli pohřbu (pokud ho však přijme).

Pokud by zůstavitel zemřel mimo pronajímané obydlí, dostane se sice majitel do svého bytu, ale pro změnu nemá, komu majetek zůstavitele vydat a narůstají tak náklady, například s uschováním. Vystávají zde však další úskalí, například nařčení ze strany dědiců k pronajímateli zůstavitele z možné krádeže, odcizení či znehodnocení jeho majetku.

6.3 Návrhy řešení vybraných problémů dědického řízení

1) Vydědění

U tohoto institutu je největším problémem důkazní nouze, kdy se z logiky věci již nelze zůstavitele dotazovat na jeho vůli. Z tohoto důvodu se, s odkazem na rozhovor s Mgr. Medřickou, autor ztotožňuje s názorem, že by řešení v podobě, kdy by se úkon vydědění aplikoval obdobně, jako je tomu u návrhu na vydání předběžného opatření, docílilo toho, že by se postavila na jisto vůle zůstavitele vedoucí k tak zásadnímu kroku, jakým vydědění jinak právoplatného dědice bezesporu je.

Autor nalézá řešení ve stanovení rozhodovací pravomoci v této oblasti notáři, potažmo soudu. V řízení zahájeném na podkladě návrhu na schválení úkonu vydědění by poté takovou pravomocí nadaný notář/soud vydal rozhodnutí, kterým by právní akt vydědění navrhovatele (budoucího zůstavitele) potvrdil či jej naopak zamítl.

Rozhodnutí ve věci by muselo předcházet velmi důkladně vedené řízení ve věci samé, kdy by bylo otázkou pečlivého zvážení zákonodárce, který by takové zvláštní řízení soudní v zákoně upravoval, jaké zejména listinné důkazy, by budoucí zůstavitel musel pro úspěšné rozhodnutí ve věci předložit k prokázání důvodnosti a zákonnosti vydědění.

Autor zastává názor, že rozhodnout ve věci „ve prospěch vydědění“ by bylo možné pouze za situace, kdy by byl proveden účastnický výslech navrhovatele. V případě, že by budoucí zůstavitel navrhoval k provedení důkazu svědky, pak by před rozhodnutím ve věci musel soud/notář vyslechnout i je. Čestná prohlášení takových osob, kterým by navrhovatel „nahrazoval“ jejich výpověď by nebyly přípustné, resp. přípustné by byly pouze ve zvlášť vymezených případech. Soud/notář by v rámci rozhodování kladl důraz na autonomii vůle navrhovatele s přihlédnutím k zachování práv zejména v případě nepominutelných dědiců a dále v souladu s dobrými mravy.

Výše uvedeným by se z pohledu autora docílilo mj. menšího nápadu i menších průtahů v řízení a tento úkon by přestal být toliko sporný a diskutabilní ze strany vyděděných účastníků, kteří by za normálních okolností dědili. V případě sporu by soud minimálně při rozhodování disponoval s dostatkem informací, které následně vedou k relevantnějšímu rozhodnutí s ohledem na autonomii vůle. Samozřejmostí by byla

možnost podání řádného i mimořádného opravného prostředku proti rozhodnutí notáře/soudu v rámci prvostupňového řízení.

Obnova řízení by v tomto typu zvláštního řízení soudního možná nebyla. V případě, že by ve věci vyvstaly nové skutečnosti, zprvu neúspěšný navrhovatel by měl logicky právo podat návrh znovu, kdy soud by na základě nově zahájeného řízení projednal návrh znovu, kdy by vycházel ze skutečností, stavu a důkazů nově vyvstalých.

2) Zjišťování majetku zůstavitele

Z dosud poskytnutých informací vyplývá, že soud v celém dědickém řízení vyjma přijetí úmrtního listu a delegování notáře nečiní většinou žádné další významné úkony (pomineme-li sporné řízení, kterým dědické řízení není).

Pokud budeme vycházet z Listiny základních práv a svobod, potažmo jejího článku 11, stát každému zaručuje možnost dědit.

Pak by ale stát měl zároveň zajistit, aby v průběhu řízení, kdy majetek zůstavitele do pravomocného usnesení soudního komisariátu nemá výlučného majitele či není rozdělen mezi více účastníků (pomineme-li správce), byl majetek chráněn před jeho znehodnocením, zatajením a jinými nekalými praktikami.

Jako řešení se zde jeví, aby soud, nikoliv notář, zajistil všechny majetek již od oznámení o úmrtí, už s ohledem na to, že je na rozdíl od notáře příjemcem úmrtních listů. Tímto krokem by se zamezilo nekalostem ve věcech majetku, kdy někteří potenciální dědicové zatajují záměrně majetek hmotný jako jsou umělecká díla, peněžní prostředky zůstavitele nalezené v hotovosti a jiné hodnotné předměty. Zároveň by bylo vhodné, aby si soud zajistil, prostřednictvím dědického oddělení, vyhotovení soupisu majetku a případné zapečetění nemovitosti, pokud je takové možné.

Soud by také mohl před předáním spisu notáři neprodleně zjistit a prověřit veškerý majetek zůstavitele, činit dotazy na všechny bankovní instituce (a ještě lépe zajistit si tyto informace namísto zdlouhavým dotazem lustrací).

Další možností je, aby soud na základě úmrtního listu měl přidělen přístup do evidencí, které dozajista v rámci bankovníctví existují a fungují. (viz např. Bankovní registr clientských informací, který obsahuje případně další údaje o zůstaviteli, které mohou pomoci při zjišťování aktiv a pasiv dědictví.

Soud by však přístup do takového registru musel nejspíše platit, neboť výše uvedený registr spravuje soukromá společnost.

3) Odúmrť a důkazní břemeno

Ve věci odúmrti považuje autor za nutné, aby se v rámci právního povědomí každý rozmyslel, jak chce vyjádřit svou poslední vůli, kdy vlastnoručně psaná závěť je snad „nejhorší variantou“. Je totiž nejvíce spornou a lehce napadnutelnou.

Vyjma obsahu takové závěti může být zpochybněn a napadnut i podpis zůstavitele na závěti, a to zejména v případě, jedná-li se o závěť nepsanou rukou (allografní). V takovém případě se dle § 105 an. trestního řádu, ve znění pozdějších předpisů, přibírá znalec z oboru kriminalistiky, odvětví expertízy ručního písma. Ten má za úkol určit, zda je zůstavitel skutečně autor závěti, či zda je podpis na závěti

vskutku zůstavitele. Ani znalec však nemusí vždy správně vyhodnotit písmo, neboť nemusí být zajištěn dostatek srovnávacího materiálu pro znalecké zkoumání.

Dalším úskalím vlastnoruční závěti je situace, kdy si budoucí zůstavitel závět uschová neznámo kde, přičemž taková závěť se nemusí vůbec nalézt. Z tohoto důvodu je žádoucí, aby v případě pořízení vlastnoruční závěti byla taková předána soudu k úschově, tudíž je snadněji dohledatelná v případě úmrtí zůstavitele. Je totiž pravděpodobné, že od pořízení závěti u notáře může některé odrazovat finanční náročnost takového úkonu, a ne každý chce svou poslední vůli sdílet s někým jiným (např. s notářem).

Autor navrhuje pro případ pořízení vlastnoručně psané závěti nebo závěti allografní zakotvit do českého právního řádu povinnost pořizovateli závěti jako jednu z podmínek její účinnosti, aby takovou závěť v přiměřené lhůtě po jejím sepsání/podpisu předal soudu do úschovy. Pověřený pracovník dědického oddělení by v případě přijetí takové závěti do úschovy provedl kontrolu její správnosti co do naplnění formálních zákonných požadavků (osobní údaje závětních dědiců, specifikace nemovitostí aj.) a v případě, že by shledal nesrovnatelnosti, pro které by závět mohla být z takového důvodu neplatná, vyzval by navrhovatele ke zjednání nápravy.

Pokud se zůstavitel i přes tyto neduhy rozhodne svou poslední vůli vyjádřit formou vlastnoruční závěti, vystavuje potenciální dědice riziku, že takovou listinu nemusí nalézt, případně ji ÚZSVM bude rozporovat jako neplatnou. Zůstavitel pak riskuje nenaplnění své poslední vůle a případné propadnutí majetku státu.

Neexistuje důvod, pro který by nebylo možné odkázat stát, je-li jeho právo na dědictví méně pravděpodobné, k podání žaloby. Za současného stavu jsou práva jiných účastníků řízení oslabena před právem státu, jež vyvěrá z titulu odúmrti. Stát tak může snadno zasahovat do průběhů řízení o pozůstalosti, kde je účastníkem pouze dědic z vlastnoručně psané závěti, či spolužijící osoba. Práva těchto účastníků se pak vždy jeví jako slabší než právo státu na odúmrtí jen kvůli tomu, že stát toto právo uplatnil v dědickém řízení.

Autor se domnívá, že návrh řešení tohoto problému spočívá v uplatnění jinak standardních pravidel důkazního břemene v civilním soudním řízení, kdy strana, která uplatňuje nárok (stát, jakožto žalující) má být zatížena důkazním břemenem dle § 170 ZŘS. Řešením je pak buď zásah do ustanovení § 170 ZŘS, nebo ustálení rozhodovací praxe soudů pomocí judikatury.

4) Opatrovnické řízení – určení data smrti

Zdlouhavost opatrovnického řízení ve věci určení data smrti posiluje právní i majetkové nejistoty ve všech účastnících dědického řízení, kteří na takové rozhodnutí čekají nezřídka i déle než čtvrt roku.

Autor práce se domnívá, že neexistuje důvod, pro který by nemohl notář a dědické oddělení příslušného soudu činit úkony ve věcech dědictví s přibližným datem úmrtí, které stanoví lékař provádějící prohlídku zemřelého, případně soudní pitvu.

S odkazem na rozhovor s vedoucí dědického oddělení pí. Hamerníkovou by tento postup dozajista velmi urychlil vyřízení věci, kdy řízení o určení data smrti by

mohlo běžet souběžně s úkony ve věcech dědictví. V případě, kdy by datum bylo jiné, mohla by matrice na základě rozhodnutí soudu vyznačit tento fakt a doplnit úmrtní list.

5) Zdlouhavost dědického řízení

Všechna v práci vyjmenovaná úskalí, zejména pak ve věci určení data smrti, zjišťování majetku zůstavitele, či jen špatné spolupráce dotčených orgánů státní správy vedou k průtahům v řízení.

Je nutné zaměřit se na zefektivnění dědického řízení, například odstraněním některých výše identifikovaných neduhů, což by mohlo v důsledku pozitivně ovlivnit celkovou délku řízení.

V případě zefektivnění by byla posílena právní jistota všech účastníků řízení, což je v rámci důvěry v justici žádoucí jev. Také by se dozajista zmírnily dopady příliš dlouhého řízení na potenciální dědice, odkazovníky či vypravitele pohřbu.

Závěr

Hlavním cílem této bakalářské práce bylo identifikovat klíčová úskalí spjatá s dědickým řízením v České republice, popsat je a navrhnout možná řešení těchto nedostatků. V této souvislosti autor celou práci rozdělil na tři stěžejní části, kdy první se zabývá teorií dědického práva a druhá procesněprávní úpravou dědického řízení.

Ve třetí, stěžejní a praktické části bylo následně cílem zjistit, zda dědické řízení skutečně trpí nedostatky. K tomuto účelu si autor vymezil vlastní hypotézy, které měl možnost následně ověřovat v rámci řízených rozhovorů, kdy tyto doplňoval o statistiky ministerstva spravedlnosti, které měly vypovídací hodnotu pro návrhu řešení vybraných problémů dědického řízení.

Pokud jde o shrnutí nejvýznamnějších zjištění této práce, jedná se zejména o fakt, že dědické řízení v České republice trpí větším množstvím problémů, než by se na první pohled mohlo zdát. Jako hlavní nedostatky autor shledává problematickou úpravu institutů jako je vydědění, zjišťování majetku zůstavitele, odúmrtí a řízení ve věci určení data smrti, což v konečném důsledku negativně ovlivňuje délku dědického řízení.

Vyjma těchto hlavních problémů však vyplynula z rozhovorů i další úskalí, jimiž jsou dlouhá čekací doba na odpovědi dotazovaných institucí, špatná spolupráce dotčených orgánů státní správy, dlouhá lhůta na přihlášení neznámého dědice či vypravitelův nesouhlas s vydáním nepatrného majetku.

Autor tedy k identifikovaným problémům navrhl řešení, kdy je však nutné vzít v potaz, že všechny výše uvedené návrhy řešení s sebou samozřejmě nesou i určitá rizika, která je potřeba si uvědomit a zohlednit je při případném uvádění návrhů do praxe. V souvislosti s vyděděním se například jedná o to, že ne všechny důvody pro vydědění lze prokázat listinným důkazem. V případech, kde to možné je, by však listinné důkazy měly být bezezbytku využívány. Za současného stavu totiž soudy ve většině případů zpočátku žádnými důkazy nedisponují a musí věnovat značné úsilí a čas snahám o jejich obstarání.

Ve věci zjišťování majetku je pak největším rizikem širšího přístupu do registrů a evidencí i pro notáře, soudy a úředníky nárůst pravděpodobnosti zneužití osobních údajů. Toto riziko se ale dá značně omezit elektronickou evidencí přístupů a požadavků s ukládáním historie tak, aby bylo kdykoli možné prokázat, kdo si ze systému vyžádal data, aniž by k tomu měl pádný důvod. U databází a registrů spravovaných soukromými subjekty pak není garantována dostatečná správnost, kompletnost a aktuálnost údajů pro potřeby státní správy. I tato data by ale mohla pomoci zrychlit řízení alespoň v jeho počáteční fázi tím, že by uživatelům pomohla lépe se orientovat. Pro jakékoli další využití by však bylo potřeba skutečnosti z těchto databází ověřovat z dalších zdrojů.

S návrhem řešení problému týkajícího se určení data smrti je spjata riziko, že přibližné datum smrti bude natolik odlišné od skutečného, že se v dědickém řízení bude pracovat s příliš odlišnou celkovou hodnotou dědictví. Tyto případy jsou však méně časté, a tak by pro ně v zájmu plošného zrychlení ostatních řízení mohly být přijaty možnosti opravných prostředků uplatnitelných například až do chvíle, než bude dědické

řízení uzavřeno, nebo pro případ, že některý z účastníků řízení přibližné datum smrti zpochybní.

Praktická část této práce tedy potvrzuje, že dědické řízení od zavedení nové právní úpravy v podobě NOZ a ZŘS skutečně trpí vybranými problémy, přičemž k jejich nápravě by měla sloužit zejména úprava daných ustanovení a lepší spolupráce všech dotčených orgánů a institucí.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. CIRÁK, J. a kol. Dedičské právo. Ostrava: Key Publishing, 2010, 237 s. ISBN: 978-80-7418-056-9.
2. ELIÁŠ, K. a SVATOŠ, M. *Občanský zákoník: novelizované znění*, redakční uzávěrka 26. 3. 2012, 320 s. Ostrava: Sagit, 2012. ÚZ. ISBN 978-80-7208-920-8.
3. FIALA, R., DRÁPAL, L., a kol. *Občanský zákoník IV. Dědické právo (§ 1475–1720). Komentář. 1. vydání*. Praha: C. H. Beck, 2015, 633 s. ISBN 978-80-7400-570-1.
4. MIKEŠ, J. *Dědictví a právo: (právní poradce pro každého)*. Praha: Informatorium, 1993, 166 s. ISBN 80-85427-10-9.
5. NOVOTNÝ, P., NOVOTNÁ M. *Nový občanský zákoník. 2., aktualizované vydání*. Praha: Grada Publishing, 2017, 160 s. Právo pro každého (Grada). ISBN 978-80-271-0432-1.
6. SCHELLEOVÁ, I. *Dědictví a dědické právo*. Brno: Computer Press, 2007, 228 s. Právo pro denní praxi (Computer Press). ISBN 978-80-251-1659-3.
7. SVOBODA, J., KLIČKA O. *Dědické právo v praxi*. V Praze: C. H. Beck, 2014, 408 s. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-266-3.
8. SVOBODA, K., TLÁŠKOVÁ, Š., a kol. *Zákon o zvláštních řízeních soudních: komentář*. V Praze: C. H. Beck, 2015, 1054 s. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-297-7
9. SVOBODA, K., TLÁŠKOVÁ, Š., a kol. *Zákon o zvláštních řízeních soudních: komentář. 2. vydání*. V Praze: C. H. Beck, 2020, 1156 s. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-788-0.
10. ŠVESTKA J. et al. *Občanský zákoník: komentář 1. vydání*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014, 696 s. Svazek IV. ISBN 978-80-7478-579-5.
11. ŠVESTKA, J., SPÁČIL, J., a kol. *Občanský zákoník II.: komentář. § 460–880. 2. vydání*. Praha: C. H. Beck, 2009, 2321 s. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-108-6.

Elektronické zdroje

1. *Dědická smlouva* [online]. Praha: NOTÁŘSKÁ KOMORA ČESKÉ REPUBLIKY [cit. 2020-12-08]. <Dostupné z WWW: <https://www.nkcr.cz/sluzby/dedicke-pravo/dedicka-smlouva>>.
2. *O dědictví I: Kdo a jakým podílem bude dědit bez závěti?* [online]. Praha: MLADÁ FRONTA, 2020, 11.09.2020 [cit. 2020-12-08]. <Dostupné z WWW: <https://www.finance.cz/499597-dedictvi-i-posloupnost/>>.
3. *Závěť* [online]. Praha: NOTÁŘSKÁ KOMORA ČESKÉ REPUBLIKY [cit. 2020-12-18].
<Dostupné z WWW: <https://www.nkcr.cz/sluzby/dedicke-pravo/zavet>>

Legislativní dokumenty

1. ČESKÁ REPUBLIKA. KRAJSKÝ SOUD V HRADCI KRÁLOVÉ. Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové [ze dne 29. ledna 2002]. Dostupné také z WWW: <<https://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=njptembqgnpxg4s7geyv6427gm3tk&groupIndex=3&rowIndex=0#>>>.
2. ČESKÁ REPUBLIKA. VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY. Důvodová zpráva k vládnímu návrhu zákona č. 292/2013, o zvláštním řízení soudním, poslanecký tisk č. 931/0 ze dne 5. března 2013, 82 s. Dostupný také z WWW: <<https://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=146755>>.
3. ČESKÁ REPUBLIKA. VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY. Důvodová zpráva k zákonu č. 89/2012, občanský zákoník, poslanecký tisk č. 362/0 ze dne 18. května 2011, 591 s. Dostupný také z WWW: <<http://obcanskyzakonik.justice.cz/images/pdf/Duvodova-zprava-NOZ-konsolidovana-verze.pdf>>.
4. ČESKÁ REPUBLIKA. Zákon č. 292 ze dne 27. září 2013 o zvláštních řízeních soudních (ve znění pozdějších předpisů). In: Sbíрка zákonů České republiky. 2013, částka 112, s. 3186-3256. Dostupné také z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=z&id=26684>>.
ISSN 1211-1244.
5. ČESKÁ REPUBLIKA. Zákon č. 358 České národní rady ze dne 7. července 1992 o notářích a jejich činnosti (notářský řád, ve znění pozdějších předpisů). In: Sbíрка zákonů České republiky. 1992, částka 73, s. 1999-2013. Dostupné také z

6. ČESKO. NEJVYŠŠÍ SOUD ČESKÉ REPUBLIKY. Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky, sp. zn.: 21 Cdo 2968/2006 [ze dne 20. března 2008]. Dostupný také z WWW: <https://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/71F84E2ACD061E72C1257A4E0066C648?openDocument>.
7. ČESKO. ÚSTAVNÍ SOUD. Nález Ústavního soudu sp. zn.: I. ÚS 261/03 [ze dne 9. listopadu 2005]. Dostupné také z WWW: <<http://nalus.usoud.cz//Search/GetText.aspx?sz=1-261-03>>.
8. ČESKOSLOVENSKO. Zákon č. 99 Národního shromáždění Československé socialistické republiky ze dne 17. prosince 1963, Občanský soudní řád (ve znění pozdějších předpisů). In: Sbíрка zákonů Československé socialistické republiky. 1963, částka 56, s. 383-428. Dostupné také z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=1235>>. ISSN 1211-1244.
WWW:<<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=2596>>. ISSN 1211-1244.

Ostatní zdroje

Kromě výše uvedených zdrojů byly při zpracování bakalářské práce využity následující materiály:

- ČESKO. MINISTERSTVO SPRAVEDLNOSTI ČESKÉ REPUBLIKY. MSČR: Statistické listy pro civilní agendu, Kód sestavy: S-SL-C, *Přehled o průměrných délkách řízení ode dne nápadu do dne právní moci ve dnech* [za roky 2014 až 2019]. Praha. Dostupný také z WWW: <<https://cslav.justice.cz/InfoData/prehledy-statisticky-ch-listu.html>>
- ČESKO. MINISTERSTVO SPRAVEDLNOSTI ČESKÉ REPUBLIKY. MSČR: Statistické listy pro civilní agendu, Kód sestavy: S-SL-O, *Přehled o průměrných délkách řízení ode dne nápadu do dne rozhodnutí soudu I. stupně ve dnech podle předmětu a výsledku* [za roky 2014 až 2019]. Praha. Dostupný také z WWW: <<https://cslav.justice.cz/InfoData/prehledy-statisticky-ch-listu.html>>
- SALÁK, P. *Mimořádné závěti v novém občanském zákoníku. Inflow: Ad Notam* [online]. 2017, roč. 3, [cit. 2021-01-02]. ISSN 1211-0558. Dostupné z WWW: <https://www.nkcr.cz/casopis-ad-notam/detail/39_553-mimoradne-zaveti-v-novem-obcanskem-zakoniku>.
- ÚŘAD PRO ZASTUPOVÁNÍ STÁTU VE VĚCECH MAJETKOVÝCH. *ÚZSVM: Výroční zpráva za rok 2019*, Praha: ÚZSVM 2020, 44 s. Dostupný také z WWW: <<https://uzsvm.cz/prilohy/2020/11/23/vyrocní-zprava-uzsvm-2019.pdf>>
- Řízené rozhovory s respondenty, vlastní výzkum

Seznam zkratek

ČR – Česká republika

NOZ – Nový občanský zákoník

OSŘ – Občanský soudní řád

PČR – Policie České republiky

ÚZSVM – Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových

ZŘS – Zákon o zvláštních řízeních soudních

NK ČR – Notářská komora České republiky

Seznam obrázků, tabulek a grafů

Grafy

Graf 1: Počet případů odúmrti za roky 2011 až 2019	31
Graf 2: Majetek získaný z odúmrti za rok 2019.....	32
Graf 3: Přehled o průměrných délkách řízení ode dne nápadu do dne právní moci ve dnech ve věci neplatnosti závěti za roky 2008 až 2019	33
Graf 4: Přehled o průměrné délce řízení ve věci určení data smrti (§ 59 a násl. zák. č. 292/2013 Sb.) za roky 2014 až 2019	43
Graf 5: Přehled o průměrných délkách dědického řízení ode dne nápadu do dne právní moci ve dnech za roky 2014 až 2019	44
Graf 6: Přehled o průměrných délkách civilního řízení ode dne nápadu do dne právní moci ve dnech za roky 2014 až 2019	45

Obrázky

Obrázek 1: Dědická posloupnost ze zákona.....	18
---	----

Seznam příloh

Příloha č. I.....Dotaz soudu na šetření v Centrální evidenci
obyvatel

Příloha č. II.....Plná moc ve věci řízení o pozůstalosti

Přílohy

Příloha č. I. Dotaz soudu na šetření v Centrální evidenci obyvatel

ČR-Obvodní soud pro Prahu 8
Justiční areál Na Míčánkách
Ulice 28.pluku 1533/29b,100 83, Praha 10-Vršovice,
Tel: 251 44 1111, fax: 251 44 2036
podatelna@osoud.pha8.justice.cz, ID DS: ru4abzc

*Ministerstvo vnitra ČR
odbor azylové a migrační politiky
P.O. Box 21/OAM
170 34 Praha 7*

Vaše sp.zn.

Naše sp.zn.

Praha

Věc: *Pozůstalostní řízení po Michaele ....., nar. 20.1.197X, zemř. dne 17.X.2008, bytem Praha 8, Novákových 1859/12b*

Ve věcech návrhů na přijetí soudní úschovy navrhovatele ..... pro níže uvedeného příjemce Vás laskavě žádám o zjištění adres současného trvalého pobytu, případně data úmrtí následujícího občana Slovenské republiky s uvedením naší spisové značky.

- *Alžběta ....., r.č. 123456/7891*

Za vyřízení předem děkuji.

S pozdravem

.....
vyšší soudní úřednice

za správnost vyhotovení:

Agáta Hamerníková

Příloha č. II. Plná moc ve věci řízení o pozůstalosti

PLNÁ MOC

Já, podepsaný(á),

jméno / name: _____,

datum narození / date of birth: _____,

rodné číslo / identification no: _____,

bydliště / resident at: _____

_____

z m o c ň u j i

jméno / name: _____,

datum narození / date of birth: _____,

rodné číslo / identification no: _____,

bydliště / resident at: _____

_____

aby mne zastupoval(a) ve všech záležitostech
týkajících se řízení o pozůstalosti po

to represent me in all matters concerning
inheritance proceedings of

zůstavitel(ka) / decedent: _____,

datum narození / date of birth: _____,

rodné číslo / identification no: _____,

s posl. trvalým pobytem / with last permanent residence at: _____

_____

_____

zemřelý(á) dne / deceased on: _____.

Tato plná moc platí i pro dovolací řízení a opravňuje | This Power of Attorney is also valid for appeal

uvedeného zástupce, aby za mne činil všechna právní jednání, které bych za řízení mohl(a) učinit já, zejména aby mým jménem:

1. uzavřel dohodu o vypořádání majetku patřícího do společného jmění manželů;
2. prohlásil, že dědictví odmítám nebo neodmítám, nebo že dědictví přijímám;
3. vzdal se dědictví ve prospěch jiného dědice nebo souhlasil se vzdáním se dědictví;
4. uplatnil právo na výhradu soupisu pozůstalosti;
5. uzavřel dohodu o rozdělení pozůstalosti, požádal soud (soudního komisaře) o rozdělení pozůstalosti, nebo uzavřel dohodu o výši dědického podílu;
6. požadoval po ostatních dědicích vypořádání dle § 1693 odst. 3 o.z.;
7. uplatnil právo na povinný díl a uzavřel dohodu o vypořádání povinného dílu dle § 1654 odst. 2 o.z.;
8. podával opravné prostředky a vzdával se jich;
9. přijímal rozhodnutí a jiné písemnosti soudu (soudního komisaře).

Dohodu o vypořádání majetku patřícího do společného jmění manželů a o rozdělení pozůstalosti je uvedený zástupce oprávněn mým jménem uzavřít, i kdybych podle ní neobdržel(a) z pozůstalosti žádný podíl.

Prohlašuji tímto, že na všem, co se týká tohoto řízení o pozůstalosti, jsme s uvedeným zástupcem dohodnuti a že naše zájmy nejsou ve vzájemném rozporu.

procedures and it entitles the above named attorney to conduct any and all legal acts of whatever kind or nature, on my behalf and in my name, in particular:

1. to conclude an agreement on the settlement of property belonging to community property;
2. to declare refusal or non-refusal of inheritance, or acceptance of inheritance;
3. to waive inheritance in favour of another heir or to provide consent with waiver of inheritance;
4. to exercise the right to the reservation as to estate inventory;
5. to conclude an agreement on division of the decedent's estate, to request the court (judicial commissioner) to divide decedent's estate, or to conclude an agreement on the amount of inheritance share;
6. to require settlement from the other heirs pursuant to § 1693 par. 3 of the Civil Code;
7. to exercise the right to forced share and to conclude an agreement on settlement of the forced share pursuant to § 1654 par. 2 of the Civil Code;
8. to file appeals and to waive rights to appeal;
9. to receive decisions and other documents of the court (judicial commissioner).

The above named attorney is authorised to conclude an agreement on the settlement of property belonging to community property and on division of the decedent's estate even if I would not obtain any inheritance share from the decedent's estate.

I hereby declare that the above named attorney and I fully agree on everything concerning this inheritance proceedings and that our interest are not in mutual contradiction.

Tato plná moc je vyhotovena v českém a anglickém jazyce, přičemž v případě rozporu mezi českou a anglickou verzí je závazná česká verze této plné moci.

This Power of Attorney is drawn in Czech and English language, whereas in case of conflict between the Czech and the English versions the Czech version shall prevail.

V / In _____ dne / on _____

_____

ověřený podpis / verified signature